

PM till styrelsen

2025-01-20

Ärendenummer

GRE-2025-00005

Handläggare

Anders Söderberg

Telefon: 031-368 58 03

E-post: anders.soderberg@grefab.se

Grefabs förslag till arbetsplan för 2025

Förslag till beslut

I styrelsen för Grefab:

Godkänna förslag till arbetsplan för 2025

Sammanfattning

Bolagsstyrelse ska senast den siste december varje år för den egna verksamheten besluta om budget/affärsplan för det kommande året.

Bolagsstyrelse ska även årligen upprätta en verksamhets-/affärsplan. Arbetet med att ta fram denna verksamhets-/affärsplan ska inledas snarast efter det att kommunfullmäktige beslutat om budget för nästkommande år och ska därefter fastställas av Bolagsstyrelse senast i februari månad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Arbetet med arbetsplanen riktar resurserna mot ökad måluppfyllelse inom givna ramar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Arbetet med arbetsplanen riktar resurserna mot ökad måluppfyllelse inom givna ramar.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan.

Samverkan**Bilagor**

Bilaga 1 *Uppföljning Arbetsplan 2024*

Bilaga 2 *Grefab Arbetsplan 2025*

Bilaga 3 *Budget 2025 Göteborgs Stad*

Ärendet

Bolagsstyrelse ska senast den siste december varje år för den egna verksamheten besluta om budget- och affärsplan för det kommande året.

Bolagsstyrelse ska även årligen upprätta en verksamhetsplan. Arbetet med att ta fram denna verksamhetsplan ska inledas snarast efter det att kommunfullmäktige beslutat om budget för nästkommande år och ska därefter fastställas av bolagsstyrelse senast i februari månad.

Beskrivning av ärendet

Fullmäktige fattade beslut om budget för 2025 den 9 november 2024.

I den har inget mål riktats direkt till Grefab däremot har ett uppdrag riktats till Miljö- och klimatnämnden som direkt rör Grefab.

- Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att i samverkan med Grefab ta fram en modell för miljödifferentierad båtplatsavgift i Göteborg Stads småbåtshamnar.

Nedan följer ur Budgeten för Göteborgs stad 2025 av bolaget utvalda vägledande och på verksamheten applicerbara texter.

Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv

Grefabs hamnar erbjuder inbjudande, trygga och hållbara marina miljöer där alla vill vistas

- **Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet**
- **Segregationen i Göteborg ska brytas.**
- **Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.**
- **Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.**

Grefab strävar efter att vara det självklara valet av fritidshamn

- **Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.**

Grefab har kunnig, trevlig och serviceinriktad personal

- **Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.**
- **Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.**

Grefab arbetar i sina tilldelade uppdrag kontinuerligt med ovanstående mål.

Uppföljning av ovanstående kommer att redovisas i samband med årsrapporten 2025.

Bolagets bedömning

Föreslagen arbetsplan bidrar till fortsatt utveckling av bolaget i samklang med övriga kommunen.

Anders Söderberg

VD

Göteborgsregionens Fritidshamnar AB

Uppföljning av Grefabs arbetsplan 2024

Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

1. **Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv**
Grefabs hamnar erbjuder inbjudande, trygga och hållbara marina miljöer där alla vill vistas
Grefab erbjuder möjligheter att teckna båtplatsavtal för alla kommunmedlemmar i Ägarkommunerna Göteborg, Mölndal, Partille och Ale.
Tillgången på plats varierar mellan hamnarna och efter att först stå i kö erbjuds kunder sedan plats.
Grefab sponsrar passalen som därigenom kan erbjuda barn och unga möjlighet att komma ut i båt. Grefab sponsrar dessutom Maritiman som kan sänka kostnaden för skolklassers besök på utställningen.
2. Delaktigheten och engagemanget hos allmänhet och kunder handlar oftast om tillgänglighet och den egna båtplatsen.
Parkeringsfrågan är ständigt aktuell och en viktig möjliggörare för bolaget och kunderna. En båt är att jämföra med ett boende och ställer liknande krav på parkering och möjligheten att frakta utrustning mm till båten. Grefab bevakar platserna och kan i några hamnar upplåta parkering även för badande och andra besökare utan att det inkräktar på möjligheten för kunderna.
Avfallsfrågan kräver kommunikation och möjligheter för kunder att informeras och förstå hur Grefab tillsammans med Nämnden för Kretslopp- och vatten tillsammans skapar hållbara förutsättningar för båtägare i Göteborgs hamnar.

Segregationen i Göteborg ska brytas.

1. **Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv**
Grefabs hamnar erbjuder inbjudande, trygga och hållbara marina miljöer där alla vill vistas
2. Grefab investerar i sina anläggningar i syfte att tillgängliggöra och säkra alla delar i hamnarna. Bryggorna görs bredare och logistiken i hamnen diskuteras så att inte säkerheten äventyras. Anläggningarna välkomnar besökare med och utan båt och hoppas med detta skapa intresse för ett framtida båtliv.
2024 invigdes en flytbrygga i Hinsholmskilen. Hinsholmskilen har upplåtits för besöksparkering till Saltholmen.

Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

1. **Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv**
Grefab har kunnig, trevlig och serviceinriktad personal.
2. Personalen på Grefab utbildas internt. Bolagets verksamhet är starkt specialiserad och det är oftast svårt att rekrytera extern personal med rätt kompetens. Grefab har därigenom utvecklat ett arbetssätt i vilket personalen i arbetet på alla nivåer ges kunskap om branschen, utmaningar och genomförande av delarna och behoven hela året.

Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv

Grefabs hamnar erbjuder inbjudande, trygga och hållbara marina miljöer där alla vill vistas

1. Grefab har inom sitt uppdrag arbetat med målet genom att vårda anläggningarna och utveckla värden som leder mot målet.
2. Grefab använder resurser för att vårda sina ansvarsområden och erbjuda dessa för rekreation för främst sina kunder men även för besökare.

Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

1. **Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv**
Grefabs hamnar erbjuder inbjudande, trygga och hållbara marina miljöer där alla vill vistas
2. Grefab arbetar sedan 2013 systematiskt med sitt miljö- och hållbarhetsarbete. En utmaning i arbetet är att med den begränsade rådighet bolaget har över kunders båtar och beteende vara tydlig och erbjuda tjänster vilka leder till klimatomställning.

Grefab erbjuder spolplattor i de hamnar där båtar ställs upp för vintern. Alla båtar som ställs upp på Grefabs område har spolats av och spolvattnet har renats och ev slam från brunnar deponerats. I hamnarna finns avfallsmottagning för hushållsavfall, farligt avfall och toalettavfall. ordningen ställer stora krav på samarbetet med Kretslopp och vattennämnden. Miljöförvaltningen kräver genom sin roll som ansvarig för avfallsplaner att bolaget skall ta emot farligt avfall i sina hamnar medan Kretslopp och Vattennämndens personal då ställer krav som är svåra för Grefab att uppfylla fullt ut.

Genom att fokusera på att minska spridningen av gifter till miljön bidrar bolaget till att vara föregångare i omställningen mot bevarande av den biologiska mångfalden.

Elektrifieringen i anläggningarna har under året tagit fart och under 2024 har Grefab installerat drygt 200 laddplatser för våra kunder med betallösning. Bolaget har också etablerat laddmöjligheter för externa besökare med laddbehov. I Fiskebäck har Grefab under sommaren erbjudit test och demo för ett batterialternativ med snabbbladningsmöjlighet vilket gett bolaget ett rykte som ledande inom båtelektrifiering i världen.

Grefab har tillsammans med miljöförvaltningen tagit fram en rapport för hållbara fritidshamnar. Bolaget bidrar med sin stora erfarenhet av båtbranschen och nyanserar härigenom fritidshamnens miljöpåverkan genom att i rapporten ta med och fokusera på det arbete som görs varje dag för att öka hållbarheten i båtbranschen.

Grefab arbetar dessutom tillsammans med Miljöförvaltningen i ett annat uppdrag där vi gemensamt skall arbeta fram en modell för miljödifferenterad båtplatsavgift.

Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

1. **Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv**
Grefab strävar efter att vara det självklara valet av fritidshamn
2. Båtliv är en viktig del av välfärd i kustnära områden. Det skapar på ett hållbart sätt möjligheter för kommunmedlemmar att komma nära de marina områden som är viktiga för ett hållbart förhållande till naturen.
Kostnader för båtliv behöver ses över och kraven på båtägare som ambassadörer och skyddare av framtida möjligheter till upplevelser på havet måste ställas mot bilden av båtägare som miljöfaror.

Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv

Grefab har kunnig, trevlig och serviceinriktad personal

1. Grefab har ett välutvecklat arbetsmiljö arbete där information från ronder, tillbud och övriga situationer hanteras tillsammans med personalen.
2. Den tillit som lämnas till medarbetare i planering, utförande och uppföljning bidrar till en situation av upplevt goda arbetsvillkor där personalen väljer att stanna länge inom bolaget.

GREFAB

Göteborgsregionens Fritidshamnar

Verksamhetsplan 2025

**Göteborgs stads och Grefabs egna
Budgetmål och uppdrag redovisade som
verksamhetsnära mål**

Göteborgs Stads budget

Ledning, styrning och mål

Mål:

- Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.
- Segregationen i Göteborg ska brytas.
- Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.
- Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.
- Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.
- Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.
- Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Göteborgs Stads politiska inriktning styrs av ovanstående övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Målen gäller för hela mandatperioden och måluppfyllelse ska eftersträvas snarast möjligt. Nämnder och bolagsstyrelser ska ange hur de avser att arbeta för att nå god måluppfyllelse i sina verksamhetsplaner, budgetar och/eller affärsplaner.

Målen ska omsättas i praktisk handling av nämnder och bolagsstyrelser och anpassas till deras specifika verksamhet. Göteborgs Stads mål ska bidra till att uppnå regionala, nationella och globala mål, där FN:s globala hållbarhetsmål utgör ramen. Under år 2024 har antalet mål minskats jämfört med föregående år för att uppnå tydligare målstyrning, förenkla uppföljningen och öka genomslagskraften.

Inriktning:

Göteborgs Stads budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för nämnder och bolagsstyrelser. Budgetens roll är att ange kommunfullmäktiges mål och inriktningar inom de ekonomiska ramarna och gällande lagstiftning.

Planer, program, riktlinjer, uppdrag, inriktningar och styrdokument som kommunfullmäktige, nämnder och bolagsstyrelser har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten. Uppdragen ska genomföras under ett år om inget annat anges, men fortsätter att gälla till dess att de har genomförts och avslutats.

Kommunfullmäktiges budgetuppdrag är överordnade andra uppdrag som tillkommer genom initiativ i nämnder och bolagsstyrelser. Nämnder och bolagsstyrelser ska prioritera kommunfullmäktiges budgetuppdrag och planera sin verksamhet så att uppdragen kan genomföras

Budgeten är förändringsinriktad. Den beskriver huvuddragen i vad som ska förändras i verksamheterna.

Inriktningarna anger de strategier och arbetssätt som huvudsakligen förväntas bidra till måluppfyllelse.

Alla nämnder och bolagsstyrelser har en skyldighet att ha ett befolkningsperspektiv med fokus på de som Göteborgs Stad är till för. Nämnder och bolagsstyrelser ska även ha ett kommunövergripande perspektiv och samarbetet över förvaltnings- och bolagsgränser ska förstärkas.

Arbetet med de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska integreras i ordinarie arbete. Styrningen ska vara tillitsbaserad i större utsträckning än idag. Den tillitsbaserade styrningen ska fokusera på delegering, brukarfokus, öppenhet, stöd och samverkan.

Från och med 2024 ska ett nytt och mer effektivt uppföljningssystem införas löpande. Uppföljningen ska i större utsträckning spegla inriktningen om att minska administrationen och öka den tillitsbaserade

styrningen. Det innebär att uppföljningen ska ske genom ordinarie uppföljningsrapporter per mars, augusti och december och vid behov ämnesspecifika fördjupningar.

Delårsrapporten per mars månad ska i huvudsak fokusera på uppföljning av ekonomin. Från och med 2025 ersätts verksamhetsplanerna med genomförandeplaner för Göteborgs Stads budget.

Genomförandeplanerna för Göteborgs Stads budget ska tas fram av politikerna i nämnder och bolagsstyrelser och antas innan nämnder och bolagsstyrelser beslutar om budget/affärsplaner.

Arbetet med att minska administrationen ska fortsätta. Även bolagsstyrelser ska vara restriktiva vid anställning av personal.

Uppdrag från Fullmäktige som berör Grefab:

Miljö- och klimatanvänden får i uppdrag att i samverkan med Grefab ta fram en modell för miljödifferenterad båtplatsavgift i Göteborg Stads småbåtshamnar.

Uppdragshandling gemensamt framtagna och arbetet är planerat för och genomförs under 2025.

Grefabs arbete med de av Fullmäktige formulerade gemensamma målen

Grefab tar sig an målen och har utifrån ovanstående formulerat egna

Grefab arbetar för att så många som möjligt ska kunna förverkliga drömmen om ett upplevelserikt båtliv

Grefabs hamnar erbjuder inbjudande, trygga och hållbara marina miljöer där alla vill vistas

- Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet
GREFAB har 6 åretruntbemannade hamnar där göteborgare och kunder erbjuds rekreation och tillgänglighet.
- Segregationen i Göteborg ska brytas.
GREFAB erbjuder hamnar öppna för alla.
- Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.
GREFAB vårdar Göteborgs fritidshamnar som attraktiva besöksmål.
- Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Grefab strävar efter att vara det självklara valet av fritidshamn

- Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Grefab har kunnig, trevlig och serviceinriktad personal

- Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.
- Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Kundservice och Hamnar

Grefabs arbetsgrupper har formulerat egna mål, planer och rutiner för att i den egna verksamheten förverkliga intentionerna i uppdraget.

Uppföljning kommer att ske i samband med delårsrapporter i mars och september.

Genomförandeplan för budget för styrelse

Grefab

Genomförandeplanen för budget är ett politiskt styrdokument inför bolagets förslag till budget och affärsplan. Planen utgår från Göteborgs Stads budget för 2025 som är beslutad av kommunfullmäktige. Under varje mål finns en beskrivande text för hur bolaget ska arbeta för att bidra till måluppfyllelse. De finns också styrelsespecifika inriktningar som kompletterar och förtydliga de redan beslutade inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Uppdragen i genomförandeplanen kommer från Göteborgs Stads budget och från styrelsen om behov finns. Uppdragen och inriktningarna från Göteborgs Stads budget är överordnade de nämnd- och styrelsespecifika.

Mål:

1. Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Grefab är tillgängligt för alla kommunmedlemmar i Göteborg, Ale, Mölndal och Partille. Alla kunder kan via bolagets kanaler påverka sitt båtägande och hantera sina tjänster digitalt på ett enkelt sätt. Bolaget erbjuder tjänster efter kötid och likabehandling är kärnbegreppet. Bolaget för kontinuerlig dialog med kunder och föreningar i hamnarna.

2. Segregationen i Göteborg ska brytas.

Grefabs anläggningar är öppna och tillgängliga för kunder och besökare. Kontakterna och de underlättande digitala systemen ökar integrationen och delaktigheten.

3. Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Grefab ersättningsrekryterar och kompetensutvecklar all personal för att lösa kompetensförsörjningen i den mycket specialiserade verksamheten.

4. Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Grefab utvecklar hamnanläggningarna så att de både tjänar som fritidshamnar och rekreationsområden i mycket attraktiva och natursköna lägen. Tillgänglighet och hållbarhet är ledord i verksamheten.

5. Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Grefab har ett miljöarbete som fokuserar på att hjälpa båtägare att agera hållbart. Elektrifiering och en fungerande avfallsplan kopplat till beteendeförändringar hos var och en ska leda till måluppfyllelse.

6. Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Bolagets verksamhet bjuder in till en aktiv livsstil för alla under lång tid. Hamnen besöks av intresserade året runt.

7. Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

Bolaget utvecklar sitt samarbete tillsammans med personalen. Perioder av hög arbetsbelastning möts av perioder med högre frihetsgrad.

Inriktningar:

”Styrelsen ska i huvudsak arbeta efter inriktningarna i Göteborgs Stads budget”.

Personalen är Grefabs viktigaste resurs. Den främsta utmaningen är kompetensförsörjningen och Grefab fortsätter arbeta med kompetensförsörjningsplanen. Grefab erbjuder hälsofrämjande arbetsplatser som bidrar till att minska sjukskrivningarna. Personalen ska ha goda arbetsvillkor, en bra arbetsmiljö och trygga tillsvidareanställningar. Personalens inflytande över arbetet ska öka, exempelvis gällande schemaläggning och arbetets innehåll.

Grefab ska tillämpa tillitsbaserad styrning där fördelningen av arbetsmiljöansvaret är tydlig. Ansvar och befogenheter gällande verksamhetslokaler och digitala hjälpmedel ska klargöras. Osakliga löneskillnader ska inte finnas. Grefab ska erbjuda löpande utbildningar och kompetensutveckling samt validering av kunskaper.

De tre målen i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad ska uppnås genom konkret handling. Grefab har ett ansvar för att detta ska ske. Grefab ska vara en föregångare i miljö- och klimatarbetet. Förankring och nytänkande behövs för att uppnå tydliga resultat under mandatperioden.

Uppdrag:

Från Göteborgs Stads budget:

- » Grefab har inget nytt eget uppdrag utan fortsätter att tillsammans med Miljö- och Klimatnämnden söka identifiera formerna för en miljödifferentierad båtplatsavgift.
- » Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.
- » Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrappport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete

Från styrelsen:

- » Arbeta för ett hållbart båtliv för alla. Öka tillgängligheten i hamnarna
- » Öka förutsättningar för nya ”båtovana” grupper
- » Effektivare administration genom digitaliserade tjänster
- » Hållbara lösningar för Grefabs kunder genom effektiv rening och samarbete med kunder och tillsynsmyndighet
- » Riktade investeringar i syfte att minska underhållskostnad för framtiden

Budget 2025

Göteborgs Stad

Socialdemokraterna

Vänsterpartiet

miljöpartiet
de gröna

Innehåll

Förord	4
Ledning, styrning och mål	6
Personal	10
Miljö, klimat och energi	12
Trygghet	14
Demokrati och mänskliga rättigheter	16
Förskola	18
Grundskola	20
Gymnasieskola	22
Sociala frågor	24
Äldre och hälso- och sjukvård	27
Funktionsrätt	29
Idrott och förening	31
Näringsliv	33
Turism och evenemang	35
Stadsmiljö	37
Stadsutveckling	40
Exploatering och mark	42
Bostäder och lokaler	44
Kultur	47
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	49
Inköp och upphandling	51
Ekonomi	54
Ekonomisk sammanställning	60

Förord

Sedan det rödgröna styret tillträdde har vårt främsta fokus varit att skydda Göteborg från den ekonomiska krisen och regeringens politik samtidigt som vi fortsätter bygga ut välfärden, bryta segregationen och ta ansvar för miljön. Det har inneburit svåra prioriteringar och att flera viktiga reformer inte har kunnat genomföras.

Vi lever i en orolig tid med fler internationella konflikter än på över 70 år och ett osäkert ekonomiskt läge. Regeringens prioritering av skattesänkningar för höginkomsttagare innebär att vi för tredje året i rad inte har haft tillräckligt statligt stöd. Men precis som tidigare år är vi i det rödgröna styret fast beslutna att ta ansvar. Göteborgarnas välfärd, trygghet och gröna omställning ska inte få betala priset för nationella felprioriteringar.

Det ekonomiska läget har inneburit en mycket ansträngd situation för skolor, förskolor, socialtjänst och omsorg. Det har satt sina spår. Vi rödgröna vet att göteborgarna och personalen förväntar sig mer. Den globala ekonomin väntas återhämta sig det kommande året. Krisen är dock inte över och vi gör allt i vår makt för att lindra konsekvenserna. Barnen är vårt främsta fokus.

Vi befinner oss i ett klimatnödläge och Göteborg ska fortsätta ta sitt ansvar för klimatet och miljön. Göteborg ska ligga i framkant. Det gynnar både oss som lever nu och inte minst de unga. Den gröna omställningen skapar möjligheter till nya jobb i den cirkulära ekonomin och i den fossilfria industrin. Behovet av förnybar el är akut och vi ser med oro på regeringens bristande förmåga att presentera lösningar som kommer möta behoven i tid.

Vi rödgröna fortsätter att bygga ihop Göteborg till en nära, vacker och grön stad. Vi bygger fler hyresrätter, ersätter tomma asfaltsytor med lummig trädgårdsstad och låter stadsdelar växa ihop med varandra. Alla områden i Göteborg ska vara bra att bo i. Det innebär att alla göteborgare ska ha nära till skolor, service, grönska, kollektivtrafik och ett rikt kultur- och nöjesliv.

Under det senaste året har splittringen i samhället har ökat, det märks i Göteborg och i det gemensamma samtalet. Det finns krafter som försöker ställa grupper mot varandra genom att peka ut vissa som illegitima och som problem. De undergräver tilliten i samhället och tilltron till demokratin.

Det rödgröna styret vill göra tvärtom. Vi kommer stå upp för alla göteborgare. Med gemensamma lösningar på gemensamma problem gör vi allt i vår makt för att bygga upp välfärden, minska klyftorna och genomföra den gröna omställningen. Vår budget tar oss inte hela vägen, men den utgör ett ännu ett steg i riktningen mot ett ännu bättre Göteborg.

Jonas Attenius (S), Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP)

Ledning, styrning och mål

Mål:

Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Segregationen i Göteborg ska brytas.

Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Göteborgs Stads budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för nämnder och bolagsstyrelser. Budgeten anger kommunfullmäktiges mål och inriktningar samt ekonomiska ramar för verksamheten. Planer, program, riktlinjer, uppdrag, inriktningar och andra styrdokument som kommunfullmäktige, nämnder och bolagsstyrelser har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten.

Göteborgs Stads politiska inriktning styrs av ovanstående övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Målen gäller för hela mandatperioden och måluppfyllelse ska eftersträvas snarast möjligt. Nämnder och bolagsstyrelser ska ange hur de avser att arbeta för att nå god måluppfyllelse i sina genomförandepaner, budgetar och/eller affärsplaner. Målen ska omsättas i praktisk handling av nämnder och bolagsstyrelser och anpassas till deras specifika verksamhet. Göteborgs Stads mål ska bidra till att uppnå regionala, nationella och globala mål, där FN:s globala hållbarhetsmål utgör ramen.

Budgeten är förändringsinriktad. Den beskriver huvuddragen i vad som ska förändras i verksamheterna. Inriktningarna anger de strategier och arbetssätt som huvudsakligen förväntas bidra till måluppfyllelse. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska ha ett befolkningsperspektiv med fokus på de som Göteborgs Stad är till för. Nämnder och bolagsstyrelser ska även ha ett kommunövergripande perspektiv. Samarbetet över förvaltnings- och bolagsgränser ska förstärkas, särskilt där det krävs för att uppnå av kommunfullmäktiges mål, inriktningar och uppdrag. Arbetet med de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska integreras i ordinarie arbete. Arbetet inom hållbarhetsdimensionerna ska samordnas. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska ha ett systematiskt miljöarbete i enlighet med Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning.

Styrningen ska vara tillitsbaserad i större utsträckning än idag. Den tillitsbaserade styrningen ska genomsyras av delegering, brukarfokus, öppenhet och dialog. Medarbetares kompetens ska tillvaratas. Styrning och systematiskt kvalitetsarbete som enbart utgår ifrån mätbara data riskerar att leda till en ineffektiv organisation med omotiverat stor administration. Snabba förändringar i omvärlden och nya utmaningar kräver ett aktivt utvecklingsarbete i nämnder och bolagsstyrelser.

Uppdrag och återrapportering

Uppdragen ska genomföras under ett år om inget annat anges, men fortsätter att gälla till dess att de har genomförts och avslutats. Kommunfullmäktiges budgetuppdrag är överordnade andra uppdrag som tillkommer genom initiativ i nämnder och bolagsstyrelser. Nämnder och bolagsstyrelser ska prioritera kommunfullmäktiges budgetuppdrag och planera sin verksamhet så att uppdragen kan genomföras. Utredningsuppdrag som kan innebära väsentliga ekonomiska konsekvenser ska genomföras på ett sådant sätt att de kan redovisas i tid för att kunna hanteras som ett underlag till den ordinarie budgetprocessen.

I varje budgetavsnitt anges ett antal ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, men det kan även förekomma uppdrag som riktar sig till fler nämnder och bolagsstyrelser än de ansvariga. För mindre uppdrag riktade till en nämnd/bolagsstyrelse ska uppdraget återrapporteras direkt till ansvarig nämnd, bolagsstyrelse eller kommunstyrelsen. Ansvarig nämnd/bolagsstyrelse kan dock begära att uppdraget istället ska återrapporteras i kommunfullmäktige. Ärenden av principiell beskaffenhet och/eller större vikt ska alltid återrapporteras till kommunfullmäktige. En sammanställning av huruvida uppdrag är fullgjorda eller pågår ska överlämnas till kommunfullmäktige i årsrapporterna.

Genomförandeplaner

Nytt för 2025 är införandet av genomförandeplaner. Genomförandeplaner för Göteborgs Stads budget ska tas fram av politikerna i nämnder och bolagsstyrelser och antas innan nämnder och bolagsstyrelser beslutar om budget/affärsplaner. Syftet med genomförandeplanerna är framförallt att förverkliga målen och uppdragen i Göteborgs Stads budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtanden och andra formella beslutsunderlag är avgörande för en välfungerande politisk verksamhet. Kvaliteten på bedömningarna ur de tre dimensionerna ska höjas. Göteborgs Stads tjänstepersoner bidrar till att höja kvaliteten på det demokratiska beslutsfattandet genom sitt arbete. Kontinuerlig dialog mellan förvaltningar/bolag och nämnder/bolagsstyrelser är nödvändig för att skapa ömsesidig förståelse. För att invånare enkelt ska kunna följa Göteborgs Stads beslutsprocesser ska det pågående arbetet med tydligt formulerade beslutsunderlag fortsätta under 2025. Målet är att fler ska kunna ta del tjänsteutlåtanden.

Uppföljning

Uppföljningen ska spegla inriktningen om att minska administrationen och öka den tillitsbaserade styrningen. Det innebär att uppföljningen ska ske genom ordinarie uppföljningsrapporter per mars, augusti och december och vid behov ämnesspecifika fördjupningar. Delårsrapporten per mars månad ska i huvudsak fokusera på uppföljning av ekonomin.

Administration och digitalisering

En fortsatt minskning av administrativa arbetsuppgifter och kostnader ska genomföras under året. Besparingen ska även innefatta lednings- och styrningsarbete och marknadsföring. Detta kan exempelvis göras genom digitalisering eller borttagna arbetsuppgifter. Samtliga nämnder ska redovisa vilka kostnader som reducerats under 2025 i delårsrapporterna. Även bolagsstyrelser ska se över sina kostnader inom området. Samtliga bolagsstyrelser som får kommun- eller koncernbidrag ska redovisa vilka kostnader som reducerats och därigenom hur de minskat behovet av bidrag i delårsrapporterna. Även åtgärder som ökat inkomster under 2025 ska redovisas. Den särskilda anställningsprövningen som infördes 2024 ska kvarstå, men justeras så att den inte längre omfattar kortvariga anställningar, exempelvis vikariat. Detta gäller samtliga nämnder.

Digitaliseringsfunktioner är till för att förenkla processer och förbättra kvaliteten. Den tekniska utvecklingen ger stora möjligheter till automatisering och rationalisering av arbete som utförs inom Göteborgs Stad, i synnerhet för administrativa tjänster. AI-funktioner ska utredas och stegvis implementeras i fler verksamheter. Det är viktigt att digitalisering och automatisering introduceras på ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt ansvarsfullt sätt med respekt för personalens förutsättningar. Digitala verktyg ska prövas mot behovet i varje verksamhet

Rotelansvar

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har samtliga ansvarsområden i kommunstyrelsen i enlighet med de politiska överenskommelserna som reglerar arbetet i kommunstyrelsen mellan styret och den största oppositionskonstellationen. Ansvarsområdena har fördelats mellan de styrande kommunalråden genom så kallade rotlar. Rotelansvariga kommunalråd ansvarar för att samordna det politiska arbetet, följa nämnder och bolagsstyrelserns arbete inom roteln och tillvarata deras intressen i det kommuncentrala arbetet.

Uppdrag:

- » Miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen får i uppdrag att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras. I uppdraget ingår även att miljö- och klimatnämnden ska ta fram ett stöd för nämnder och bolagsstyrelser att kunna synliggöra sina klimatåtaganden på ett enhetligt sätt där tillkommande administration minimeras.

Personal

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Personalen är Göteborgs Stads viktigaste resurs. Den främsta utmaningen är kompetensförsörjningen och alla verksamheter ska därför arbeta med kompetensförsörjningsplanen. Göteborgs Stad ska erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser som bidrar till att minska sjukskrivningarna. Personalen i Göteborgs Stad ska ha goda arbetsvillkor, en bra arbetsmiljö och trygga tillsvidareanställningar. Personalens inflytande över arbetet ska öka, exempelvis gällande schemaläggning och arbetets innehåll.

Arbetstidsinnovationer ska fortsatt genomföras, såsom förkortad arbetstid. Innovationerna ska främst genomföras för yrkesgrupper i första linjens välfärdsverksamheter där det är svårt att rekrytera och/eller behålla personal

Första linjens personal är basen i välfärden. Delade turer och ofrivillig deltid ska inte förekomma, samtidigt som möjligheten att frivilligt arbeta deltid ska synliggöras. Arbetet för att väsentligt minska andelen timanställda och arbetstid som utförs av konsulter ska fortsätta. För att fler ska vilja jobba kvar i Göteborgs Stad ska lönenivåerna höjas och arbetskamraterna bli fler inom välfärden. Rekryteringsprocesserna ska förstärkas och efterlevnaden förbättras. Processen ska vara tydlig, förutsägbar och rättssäker.

Göteborgs Stad ska tillämpa tillitsbaserad styrning där fördelningen av arbetsmiljöansvaret är tydlig. Ansvar och befogenheter gällande verksamhetslokaler och digitala hjälpmedel ska klargöras. Osakliga löneskillnader ska minska med målet att de helt ska försvinna under mandatperioden. Göteborgs Stad ska erbjuda löpande utbildningar och kompetensutveckling samt validering av kunskaper. Det pågående arbetet att se över hur chefer och medarbetare kan bli bättre på att upptäcka våld i nära relationer och stötta anställda ska utvecklas. Inspiration kan hämtas från den statliga samverkan för ökad upptäckt av våld.

Erfaren personal har mycket värdefull kompetens. Samtidigt orkar inte alla arbeta heltid hela yrkeslivet. Därför ska äldre personal erbjudas en arbetssituation som möjliggör ett hållbart arbetsliv fram till pensionen, där mentorskap och metodhandledning för nyanställda kan vara en del.

I det fortsatt svåra ekonomiska läget ska välfärdspersonalen och den första linjens personal prioriteras. Göteborgs Stads kommunikationsarbete ska fortsatt effektiviseras och bli mer ändamålsenligt. Verksamheterna och personalen ska skyddas från otillåten påverkan.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med samtliga nämnder och bolagsstyrelser utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet. Metoder ska tas fram och spridas för att förebygga sjukskrivningar.
- » Socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att genomföra arbetstidsinnovationer, exempelvis sänkt arbetstid. Innovationerna ska tas fram i samverkan med arbetstagarorganisationer och genomföras i verksamheter med hög sjukfrånvaro och där möjligheterna till distansarbete är begränsade. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att minska löneskillnaderna för de yrkesgrupper som ligger sämst till givet den lönepolitiska målbilden. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.

Miljö, klimat och energi

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

De tre målen i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad ska uppnås genom konkret handling. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att detta ska ske. Miljö- och klimatinämnden ska aktivt bistå övriga att nå målen. Eftersom takten inte är tillräcklig ska fler och förstärkta åtgärder genomföras. Världen befinner sig i ett klimatanödläge och den biologiska mångfalden minskar. Göteborgs Stad ska vara en föregångare i miljö- och klimatarbetet och bli en av EU:s första klimatneutrala städer 2030. Stora systemförändringar och nytänkande behövs för att uppnå tydliga utsläppsminskningar under mandatperioden. Kommunstyrelsens styrgrupp för miljö och klimat ska bidra till förstärkt samordning och hantering av målkonflikter med syfte att påskynda arbetet.

Omställningen skapar en bra stad för människor och fler gröna arbeten och företag. För att omställningen ska lyckas krävs en bred folklig acceptans och att den är rättvis. Det ska vara enkelt för alla att vara en del av lösningen. Resultatet från arbetet med medborgarrådet och andra medborgardialoger ska vara ett underlag för miljö- och klimatarbetet.

Resurs- och energihushållningen ska förbättras och Göteborgs Stads avfallsplans mål ska nås. Minskad förbränning av plast är en prioriterad fråga och cirkulär ekonomi ska främjas. Hanteringen av vatten och avlopp ska genomsyras av resurseffektivitet och miljöhänsyn.

Göteborg ska ha en hållbar och robust energiförsörjning. Omställningen gör att behovet av lokal och regional, förnybar el och fjärrvärme ökar kraftigt. Göteborg Energi AB:s strategiska arbete för ökad elproduktion är en viktig del i att intensifiera klimatomställningen, minska utsläppen och försörja göteborgarna och företag med förnybar el. Andelen hållbart producerad fjärrvärme ska öka och bolaget ska aktivt underlätta för kunder och leverantörer att minska sin klimatpåverkan exempelvis genom ekonomiska incitament. Lagrings- och flexibilitetslösningar ska utvecklas. Göteborg Energi AB, Renova, AB Framtiden, stadsfastighetsnämnden och Göteborgs Hamn AB har ett stort ansvar att gemensamt genomföra de systemförändringar som krävs inom energiområdet.

Miljö- och hälsoskyddstillsynen ska stärkas för att nå miljömålen och för att verksamhetsutövare ska känna sig trygga med handläggningen. Arbetet mot osund konkurrens och arbetet med digitalisering och effektivisering av tillståndprocesser ska fortsätta. Alla som bor och vistas i Göteborg ska ha en hälsosam livsmiljö fri från farliga kemikalier, buller och föroreningar. Särskilt ska miljöer där barn vistas prioriteras.

Göteborg ska vara en grön stad med levande natur och fungerande ekosystemtjänster nu och i framtiden. God vattenstatus ska uppnås. Miljöövervakningen ska utvecklas för att tillvarata naturvärden. Livsmiljöer för biologisk mångfald ska värnas och utvecklas på land och i vatten.

Uppdrag:

- » Göteborg Energi AB får i uppdrag att minska de fossila koldioxid-utsläppen från all sin energiproduktion även vid effektoppar.
- » Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utreda hur tillsynen av serveringsansvariga i verksamheter med serveringstillstånd kan stärkas. Återrapporteringen ska ske till miljö- och klimatnämnden.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utöka arbetet med proaktiv tillsyn av förorenade områden. Kartläggning av PFAS ska ingå i uppdraget. Återrapporteringen ska ske till miljö- och klimatnämnden.
- » Miljö- och klimatnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att synliggöra målbilden för miljö- och klimatprogrammet och involvera fler inom civilsamhälle, näringsliv och akademi att bli en del i omställningen.
- » Miljö- och klimatnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att utveckla arbetet med medborgarråd för Göteborgs Stads miljö- och klimatomställning, utifrån inhämtade erfarenheter från tidigare medborgarråd.
- » Grundskolenämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att implementera arbetssätt och rutiner för att förebygga och minska avfall i samtliga verksamheter.

Trygghet

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Alla som bor och vistas i Göteborg ska kunna känna sig trygga. Tillit mellan människor och till samhällets institutioner är grunden för trygghet. Upplevd otrygghet och brottsutsatthet begränsar människor. Göteborgs Stads verksamheter ska bidra till att minska otryggheten.

Göteborgs Stad har kommit långt i implementeringen av det nya lagstadgade ansvaret för brottsförebyggande arbete. Denna utveckling ska fortsätta för att förhindra fler brott och öka tryggheten. De polisiära resurser som finns tillgängliga behöver få större effekt. Genom fortsatt utveckling av samverkan mellan polisen och Göteborgs Stad ska det brottsförebyggande arbetet byggas ut och nya arbetssätt prövas. De lägesbilder och mått som tas fram av Göteborgs Stad som komplement till polisens lista över utsatta områden ska utgöra grunden för trygghetsinsatser under kommande år.

Gängkriminalitet och parallella samhällsstrukturer ska motverkas genom fördjupad samverkan, lokal närvaro och en implementering av den nya socialtjänstlagen. Att bryta de kriminella gängens nyrekrytering ska prioriteras, särskilt den som riktar sig till allt yngre barn. Avhopparverksamheten ska förstärkas. Alla som söker sig till avhopparverksamheten ska ges snabb och effektiv hjälp, oavsett position i den kriminella hierarkin. Göteborgs Stad ska vidta mer omfattande åtgärder för att förhindra narkotikaförsäljning i skolorna. Trygg i-modellen utgör det mest systematiska trygghetsarbetet. Modellen ska fortsätta anpassas efter lokala förutsättningar och genomföras i samarbete med polisen. Ett trygghetshandslag i Angered ska antas. Arbetet med Purple Flag-modellen ska utökas till fler delar av Göteborg.

Tryggheten på offentlig plats är mycket viktig. Kamerabevakning är en del av trygghetsarbetet och kan bidra till brottsbekämpning. Ordningsvakter för LOV3-områden ska kvarstå i liknande omfattning som idag. Antalet LOV3-områden kan justeras efter behov och efter samverkan med polisen. Samverkan mellan polisen och ordningsvakter ska förbättras. Vid allvarliga incidenter ska ordningsvakterna bidra till att korrekt information når allmänheten.

Civilsamhällets roll för att skapa trygghet ska stöttas, exempelvis genom nattvandringar. Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer ska bekämpas. Göteborgs Stads arbete mot hedersförtryck och parallella samhällssystem ska förstärkas och nya åtgärder vidtas under mandatperioden. Göteborgs Stads verksamheter ska löpande stötta polisen och andra myndigheter i bekämpningen av brott, däribland välfärdsbrottslighet, folkbokföringsbrott, svartkontrakt och våldsbejakande extremism. Omvärldshändelser ska bevakas och insatser för att motverka våldsbejakande extremism ska fortsätta genomföras.

Uppdrag:

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med Västtrafik AB öka tryggheten på hållplatser och knutpunkter utifrån behov. Kamerabevakning kan vara en del av arbetet.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna, Higab AB, AB Framtiden och idrotts- och föreningsnämnden identifiera platser som är lämpliga för kameror i brottsförebyggande och trygghetsskapande syfte.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av Göteborgs Stad gång- och cykeltunnlar i syfte att öka tryggheten. Allmänheten ska bjudas in att delta i arbetet. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Ett demokratiskt samhälle bygger på att allas mänskliga rättigheter respekteras och att alla har lika rätt och möjligheter att påverka samhället och sina livsvillkor. Arbetet för ökad jämlikhet, för att tillgodose allas mänskliga rättigheter samt för att erbjuda likvärdig service ska genomföras både kommunövergripande och i alla nämnder och bolagsstyrelser.

Nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta aktivt med delaktighet, inflytande och löpande medborgardialog samt bidra till det kommunövergripande demokratiuppdraget. Ofta deltar resursstarka grupper i högre utsträckning i medborgardialoger. Medborgardialogerna ska därför genomföras så att även grupper som sällan kommer till tals blir inkluderade och det ojämlika deltagandet ska vägas in när resultaten omhändertas.

En viktig del i demokratiarbetet är medborgarservicen till invånarna. Den inkluderar bland annat ett proaktivt demokratiarbete, konsumentrådgivning, privatekonomisk rådgivning och ett kontaktcenter som är vägen in till samtliga verksamheter inom Göteborgs Stad. Kontaktcenter ska arbeta med att förkorta svarstiden och förbättra återkopplingen. Nämnden för demokrati och medborgarservices utvecklingsarbete för demokrati och inflytande där nya modeller provas ska fortsätta.

Göteborg är en mycket segregerad stad där skillnader i livsvillkor skiljer sig stort mellan olika områden. Särskilt i Göteborgs socioekonomiskt utsatta områden behöver invånarnas möjligheter att organisera sig och delta i civilsamhället förbättras. Folkrörelser och lokalsamhället ska stärkas. Eftersom valdeltagandet är lågt i delar av Göteborg ska arbetet för ökat valdeltagande fortsätta utvecklas. Under året pågår förberedelser inför allmänna val. Eftersom vallokaler, även för förtidsröstning, ska vara spridda över hela Göteborg behöver övriga nämnder och bolagsstyrelser samarbeta med valnämnden.

Göteborgs Stad ska stärka rättigheterna för invånare som drabbas av rasism och kontinuerligt bekämpa alla exkluderande och diskriminerande strukturer. Särskilt fokus ska läggas på att motarbeta rasismens spridning bland barn och ungdomar. Homofobin ska bekämpas i hela Göteborg och hbtqi-personers livsvillkor ska förbättras.

Folkbildning på lokal nivå ska stödjas och alla studieförbund ska behandlas lika avseende vilka krav som ställs på dem för att få bidrag.

Personer som lever utan tillgång till det generella välfärdssystemet riskerar att utsättas för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld samt utnyttjande i olika former och kvinnor är ofta särskilt utsatta. Göteborgs Stads arbete för att erbjuda tak över huvudet och rådgivning till dessa grupper ska särskilt värnas.

Uppdrag:

- » Förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildningsnämnden får i uppdrag att identifiera förskolor och skolor med effektivt arbete för jämställdhet, normmedvetenhet och våldsprevention och utarbeta en modell för att sprida kunskapen till övriga skolor.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att förstärka arbetet mot könsstereotypa normer i verksamheter för barn och unga.
- » Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att säkra ökad framdrift för planerade allaktivitets- demokrati- och kulturhus i exempelvis Biskopsgården. Återrapporteringen ska ske till nämnden för demokrati och medborgarservice.
- » Socialnämnden Centrum får i uppdrag att utlysa ett särskilt bidrag till civilsamhället till stöd för nationella minoriteters bevarande av språk och kultur. Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Centrum.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta över och genomföra utbildningarna inom mänskliga rättigheter från nämnden för intraservice.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att permanenta medborgarbudgeten. Socialnämnden Nordost och socialnämnden Sydväst får i uppdrag att genomföra pilotprojekt för medborgarbudget till och med 2026. Pilotprojekten ska genomföras i utsatta områden och inriktas på projekt som leder till konkreta förbättringar för människor i området.

Förskola

Ansvarig nämnd: Förskolenämnden

Inriktning:

Alla barn i Göteborg har rätt att gå i förskola med hög kvalitet. Det ger bättre förutsättningar för god läsförmåga, högre studieresultat och social utveckling. En välfungerande förskola inklusive barnomsorg på obekväm arbetstid är också avgörande för ett jämställt och jämlikt samhälle.

Barngruppernas sammansättning speglar ojämlikheten i samhället i stort. Förskolan ska vara kompensatorisk och utbildningen ska anpassas till barns olika förutsättningar och behov. Stöd till barn med särskilda behov ska stärkas. Specialförskolorna ska samlokaliseras med ordinarie verksamhet i den mån det är möjligt. Förskolan ska motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Den pedagogiska måltiden ska fortsatt vara avgiftsfri.

Göteborgs Stads förskolor ska lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling, exempelvis genom läsfrämjande insatser. Tillräckliga kunskaper i svenska språket är viktigt kollegialt och för barnens språkliga utveckling och inläring. Digitala läromedel och verktyg ska ha ett tydligt pedagogiskt syfte och användas återhållsamt. Användningen ska följa rekommendationer och forskning kring barns skärmtid.

Förskolepersonalen behöver bättre villkor och ska ges rätt verktyg för att kunna utföra sitt arbete. Arbetsmiljön ska förbättras och sjukskrivningstalen minska. Förebyggande insatser med fokus på arbetsmiljö och rehabiliteringsarbete ska stärkas. Personal ska erbjudas kompetensutveckling och vidareutbildning på betald arbetstid. Exempelvis ska förskoleassistenter ges möjlighet till vidareutbildning för att bli barnskötare. Fler utbildade pedagoger ska lockas till att arbeta i socioekonomiskt utsatta stadsdelar, exempelvis genom särskilda anställningsvillkor där stegvis införd arbetstidsförkortning kan vara en lösning. Fler vikarier ska fastanställas för att säkerställa kvaliteten vid frånvaro av ordinarie personal. Projekten med sju timmars arbetsdag i Eriksbo och Lundby ska fortgå. En plan ska tas fram för att sju timmars arbetsdag ska bli norm inom förskolan i utsatta områden.

För att få fler barn till förskolan ska uppsökande verksamhet från och med att barnet fyller tre år fortsätta och utvecklas. Samarbete mellan förskolan, öppna förskolan, kulturtolkar och familjecentraler är viktigt för att ge barn en bra start i utbildningskedjan och för att stärka det förebyggande arbetet. Samarbetet med Västra Götalandsregionen ska värnas för att bevara familjecentralerna men framför allt för att utöka dem till fler områden där behov finns.

Demografiska förändringar med minskat antal barn i förskolan innebär en utmaning som kräver att förskolenämnden anpassar verksamheten och samtidigt upprätthåller kvaliteten. Skäligt erbjudande gällande förskoleplats behöver ta hänsyn till familjernas vardagslogistik och resväg. Dialog mellan familjer och förvaltning är ett viktigt verktyg för att öka tillit och nöjdhet.

Uppdrag

- » Förskolenämnden får i uppdrag att utöka arbetet med sju timmars arbetsdag på ytterligare två förskolor. Återrapporteringen ska ske till förskolenämnden.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med förskolenämnden och grundskolenämnden genomföra en kartläggning och forskningsstudie tillsammans med akademien för att undersöka det genomsnittliga ordförrådet för barn i fyra- och sjuårsåldern i olika stadsdelar. Forskningsstudien ska jämföra det genomsnittliga ordförrådet mellan barn i minst ett särskilt utsatt område, ett med lågt, ett med medel och ett med högt socioekonomiskt index. Studien ska föreslå vilka insatser som kan vidtas för att förbättra barns språkutveckling. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.

Grundskola

Ansvarig nämnd: Grundskolenämnden

Inriktning:

Kunskap, god undervisning och studiero i skolan är centralt för att skapa mer jämlika livsvillkor. Den pedagogiska segregationen ska brytas och alla elever ges möjlighet att nå kunskapsmålen. Det förutsätter flera insatser. Bland annat att Göteborgs skolor ska ha en bra arbetsmiljö och fredas från tillkommande krav och uppdrag. Socioekonomisk viktning av resurser ska fortsätta och behöriga lärare behöver bli fler. För en god arbetsmiljö och bättre rekryteringsmöjligheter ska lärarnas undervisningstid anpassas för att möjliggöra nödvändig planering och återhämtning. Det gäller särskilt skolor med högt index. Fritidshemmen fördjupar kunskaper och dess kompensatoriska funktion ska stärkas. För att skapa bättre förutsättningar ska grupperna inom fritidshemmen minska. Rekommendationerna från utredningen om de stadengemensamma områdena ska tas tillvara och resurserna komma verksamheterna och eleverna till del. Alla elever ska garanteras en plats i en skola nära hemmet. Familjer som inte aktivt önskar skola ska inte drabbas negativt så långt det är möjligt.

Marknadsskolans segregeringseffekter ska motverkas och nya skolor planeras för en socioekonomiskt varierad elevsammansättning. Hög elevrörlighet bör motverkas då den försvårar måluppfyllelse, ger en sämre arbetsmiljö och skapar sämre ekonomiska förutsättningar. Bemannade skolbibliotek och fysiska läroböcker ska i högre grad finnas på skolor. Biblioteken ska vara öppna för eleverna under skoldagen i så stor utsträckning som möjligt. Digitala läromedel och verktyg ska ha ett tydligt pedagogiskt syfte och användas återhållsamt. Användningen ska följa rekommendationer och forskning kring barns skärmtid.

Att införa mobilfri skoldag ska uppmuntras för att motverka negativ inverkan på elevers inlärning och hälsa. Skolan ska vara avgiftsfri och lovskola ska erbjudas.

Skolpersonalen ska ha attraktiva arbetsvillkor, erbjudas kompetensutveckling för att ge eleverna förutsättningar att lyckas samt ha befogenheter att upprätthålla studiero. Elever med särskilda behov ska identifieras och omhändertas i tid för att kunna främja elevernas utveckling. Resursskolor och särskilda undervisningsgrupper ska finnas lokalt. Med socialförvaltningspersonal i skolan kan behov av insatser uppmärksammas och verkställas tidigt. Personalen kan även stötta barnen och avlasta lärarna från uppgifter som inte rör undervisning.

Skolan ska vara trygg för alla oavsett kön, bakgrund, funktionalitet, sexuell läggning och könsidentitet. Jämställdhetsarbetet ska bidra till måloppfyllelse och inkludera våldsförebyggande åtgärder. Nationella minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Sociala färdigheter och en positiv skolkultur är viktiga för ungas livschanser. Studie- och yrkesvägledningen ska arbeta kompensatoriskt med färdighetsträning, nätverksskapande och ge inblick i arbetsmarknadens behov. Profilinriktning kan gynna elevernas utveckling och öka den kommunala skolans attraktivitet. Befintliga profiler ska bevaras och fler skolor få en inriktning som gynnar kunskapsutveckling, exempelvis musik, teknik och matematik. Skolan ska uppmuntra elevinflytande, socialt engagemang och samhällsansvar.

Behov av anpassad skola ökar, det ställer krav på utbyggnad och kompetent personal. Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande och ge eleverna verktyg för självkännedom och ett hälsosamt liv. Narkotika-användning ska motverkas och skolan vara fri från narkotika.

Kulturskolan ska ge alla elever möjlighet att utöva olika konstformer och avgifterna fortsatt vara låga. Fler platser ska tillskapas i kulturskolans långkurser. Att fler får plats i kulturskolans långkurser bidrar till både kortare köer och ger fler elever möjlighet till fördjupning. Det bidrar också till kontinuitet och hållbara arbetsvillkor för personalen.

Uppdrag:

- » Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda lämpliga profilinriktningar som gynnar elevernas utveckling, ett blandat elevunderlag och de kommunala skolornas attraktivitet. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att öka barns sociala färdigheter genom kompensatoriska insatser. I uppdraget ska exempelvis barn få ökade kunskaper om sina rättigheter och skyldigheter, stärka sina verbala färdigheter och samspela med andra i det offentliga rummet. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna att anpassa eller utöka öppettiderna på skolbibliotek. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en normkritisk granskning av ett urval av skolor i syfte att förbättra unga hbtqi-personers arbetsmiljö. Återrapporteringen ska ske till grundskolenämnden.

Gymnasieskola

Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Inriktning:

Gymnasieskolan utgör ungas steg in i vuxenlivet. Fullgjorda studier underlättar möjligheten att få ett arbete och leva det liv man önskar. Lärandet förutsätter att eleverna får tid med sina lärare och att lärarna fredas från tillkommande uppdrag. Personalen ska ges goda förutsättningar för kompetensutveckling. Resurserna ska viktas efter socioekonomi. Utbildningarnas kvalitet ska öka och likvärdigheten förstärkas.

Studie- och arbetsmiljö ska ha fokus på kunskap och utbildning. Hot, våld, kränkningar och narkotikaanvändning ska bekämpas effektivt. För ökad likvärdighet ska kompensatoriska insatser sättas in på skolor där kunskapsresultaten utvecklas negativt. Skolbiblioteken ska vara attraktiva som studieplats genom bemannade öppettider samt genom förstärkning med studiestödjande och kompensatoriska insatser. Rekommendationerna från utredningen om de stadsgemensamma områdena ska tas tillvara och resurser komma verksamheterna och eleverna till del.

Gymnasieskolan är segregerad utifrån olika program och elevsammansättning. En hög andel av gymnasieeleverna går i fristående skolor vilket försvårar planeringsmöjligheterna och ger sämre ekonomiska förutsättningar för den kommunala skolan.

Skolor ska i större utsträckning erbjuda ett blandat utbud med både yrkesprogram och högskoleförberedande utbildningar. Detta för att höja statusen för yrkesprogrammen och öka de kommunala skolornas attraktivitet. Elever på vård- och omsorgsprogrammet ska erbjudas vikariat och de som fullgjort utbildningen ska garanteras anställning i Göteborgs Stad. Göteborgs Stad ska vara en attraktiv arbetsplats med tillgängliga praktikplatser för yrkeselever. Introduktionsprogram ska, där det är möjligt, finnas på alla kommunala skolor och ha en koppling till det övriga programutbudet på skolan.

Insatser krävs för en mer jämställd och inkluderande skolmiljö för alla oavsett kön, bakgrund, funktionalitet, sexuell läggning eller könsidentitet. Jämställdhetsarbetet ska bidra till måluppfyllelse och inkludera våldsförebyggande åtgärder. Nationella minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Skolan ska stärka elevernas inflytande, sociala engagemang och samhällsansvar.

Elevhälsan ska arbeta förebyggande och främjande i syfte att ge eleverna verktyg för självkännedom och ett hälsosamt liv. Studie- och yrkesvägledningen ska arbeta kompensatoriskt med sociala färdigheter, nätverksskapande och ge en tydlig inblick i arbetsmarknadens behov. Med kontinuerlig vägledning genom skolkedjan ska elever få förutsättningar att utveckla social kompetens, orientera sig om olika yrken samt att bryta mot traditionella studie- och yrkesval. Andelen elever i anpassad gymnasieskola ökar, en utveckling som måste mötas av både fler lokaler och personal med rätt kompetens.

Uppdrag:

- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna att anpassa eller utöka öppettiderna på skolbibliotek. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna till extra stöd och läxhjälp i anslutning till skoldagen. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda lämpliga profiler och kombinationer av program för att bidra till ett blandat elevunderlag och kommunala skolors attraktivitet. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att införa avgiftsfri körkortsutbildning för elever som går vård- och omsorgsprogrammet. Återrapporteringen ska ske till utbildningsnämnden.

Sociala frågor

Ansvariga nämnder: Socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst, exploateringsnämnden

Inriktning:

Socialnämnderna ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i livsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet. Tidiga insatser, uppsökande och förebyggande arbete är prioriterade för att motverka den ökande ojämlikheten och skillnaderna i livsvillkor och hälsa. Socialtjänsten ska bli mer tillgänglig för invånarna och arbeta utifrån människors behov och rättigheter, i enlighet med den nya socialtjänstlagen. Det sociala arbetet ska bidra till att bryta segregationen och öka tilliten.

Arbetsmiljön och arbetsvillkoren behöver förbättras och den personliga tryggheten säkerställas. Insatser mot desinformation om socialtjänsten och fritidsverksamheten ska vidareutvecklas.

De som är beroende av samhällets stöd för sin dagliga försörjning har rätt till ett värdigt liv. För att säkerställa likabehandling ska socialtjänsten erbjuda praktiskt stöd med att ansöka om bistånd baserat på behov. Fler invånare ska ges bättre förutsättningar till arbete eller meningsfull sysselsättning. Antalet hushåll med egen försörjning ska öka.

Barnrättsperspektivet ska genomsyra det sociala arbetet. Det familjecentrerade arbetssättet och socialtjänstens arbete på skolor ska utökas. Barn i samhällets vård ska få stöd och behandling av hög kvalitet. Fler kommunala familjehem behöver rekryteras och stödet till familjehemmen utvecklas. Hem för vård och boende ska hålla en hög kvalitet och i högre grad drivas i egen regi.

Fler invånare ska erbjudas aktiviteter och mötesplatser för en meningsfull fritid. Fritidsverksamhet för barn och unga är prioriterad, särskilt mellan- och högstadieåldern. Bemanningen och öppettiderna för mötesplatser och fritidsverksamhet för barn och unga ska utökas. De tidigare tillfälliga medlen för helg, lov- och kvällsaktiviteter för barn och unga permanentas. Socialnämnderna ska arbeta relationsskapande tillsammans med invånarna genom lokala föreningsbidrag, samverkan med civilsamhället och medskapande, exempelvis via medborgarbudget.

Göteborgs Stad har en nollvision mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, prostitution, människohandel och sexuell exploatering. Fler insatser ska göras för att nå denna vision. Det våldsförebyggande arbetet ska öka, framför allt för barn och unga. Långsiktig samverkan med tjej- och kvinnojourer är avgörande för arbetet. Arbetet med våldsprevention, inklusive våld i nära relation och machokultur bland barn och unga ska stärkas. Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska utvecklas, bland annat genom ökat användande av resursteam heder och regionalt stödcentrum heder. Arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, ska fortsätta.

Alla med beroendeproblematik ska ges möjlighet att lämna eller minska sitt beroende så snart som möjligt. Samarbetet med beroendevården behöver stärkas. Det evidensbaserade arbetet för att förebygga och motverka missbruk av narkotika med fokus på ungdomar ska prioriteras och ske i samverkan med skolan.

Hemlösheten ska minska och barnfamiljer ska inte vräkas. Modellen ”Bostad först” ska utökas och Göteborgs Stad ska bli ledande i arbetet. Människor i behov av akut hjälp med mat eller tak över huvudet ska få hjälp utifrån sina individuella behov.

Uppdrag:

- » Socialnämnderna får i uppdrag att ta fram och implementera rutiner för intern utlåning av jourfamiljehem och familjehem mellan socialnämnderna.
- » Socialnämnden Sydväst får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna inrätta fler HVB-hem i egen regi.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att samarbeta mellan olika stadsområden för att öka integration genom fritidsverksamheter och lovaktiviteter.

- » Socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utöka det vräkningsförebyggande arbetet med särskilt fokus på barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning och äldre.
- » Socialnämnden Centrum får i uppdrag att införa avgiftsfri alkoholrådgivning. Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Centrum.
- » Socialnämnden Centrum får i uppdrag att utreda hur Skolfam kan behållas vid vårdnadsöverflytt. Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Centrum.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att utreda hur socialtjänstens mottagningsenheter kan bli mer tillgängliga, hur ansökningar kan förenklas och hur stödet kan stärkas till individer i ansökningsprocessen. Uppdraget är stadenövergripande med syftet att skapa en rättssäker, inkluderande och tillitsskapande socialtjänst.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att utöka tidiga, förebyggande och uppsökande verksamheter för barn, unga och föräldrar utifrån lokala behov, exempelvis genom fler fältarbetare.
- » Socialnämnderna och Förskolenämnden får i uppdrag att starta en ny familjecentral per stadsområde eller utöka familjecentralsliknande verksamhet. Socialnämnderna och Förskolenämnden får i uppdrag att starta en ny familjecentral per stadsområde eller utöka familjecentralsliknande verksamhet.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna och följa upp Göteborgs Stads arbete för att motverka segregation inklusive alla integrationsinsatser.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att utföra ett särskilt verksamhetsstöd för att värna minnet av Backabrandens offer, stötta minnesceremonier om Backabranden och säkerställa upprätthållandet av minneslokalen. Uppdraget ska genomföras i samarbete med Brandoffrens Anhörigförening (BOA). Återrapporteringen ska ske till socialnämnden Hisingen.

Äldre och hälso- och sjukvård

Ansvarig nämnd: Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Inriktning:

Att åldras i Göteborg ska präglas av en hög livskvalitet och självständighet. Ett led i det arbetet är att stärka folkhälsoåtgärder riktade till äldre. Uppsökande arbete ska vara en del, exempelvis genom mötesplatser för seniorer. I arbetet för att stärka folkhälsan och minska ofrivillig ensamhet ska alla berörda nämnder, civilsamhället och de äldre involveras. Idag är många äldre aktiva, deras erfarenheter och kontakter bör tas tillvara. Arbetet för ett aktivt och hälsosamt åldrande ska stärkas.

Göteborgs Stad har antagit en kompetensförsörjningsplan för att möta behovet av personal i välfärden, där äldre samt vård- och omsorgsnämndens yrkesgrupper utgör en betydande del. Vård- och omsorgsyrkerna konkurrerar med både andra välfärdssektorer och en mer välavlönad privat sektor. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden genomförde en låglönesatsning under föregående år men arbetsmiljön behöver fortsatt förbättras för att göra yrkena mer attraktiva och för att kunna behålla personal. Det gäller både omsorgsnära och handläggande personal. Betungande administrativa uppgifter behöver minskas till förmån för mer brukarnära arbete. Äldre medarbetare kan uppmuntras att stanna kvar i yrket genom anpassade uppgifter. I syfte att rekrytera och behålla personal ska kontinuerlig kompetensutveckling erbjudas samtliga anställda. Insatser för att utveckla kompetensen inom demens ska genomföras. Kompetensutveckling ska även möjliggöras inom fler områden, exempelvis medicinsk kompetens, basala hygienrutiner och språklift. För att möta omsorgstagarnas behov behöver det, utöver goda kunskaper i svenska, finnas fler språkkompetenser i personalgruppen.

Arbetet med att förbättra hemtjänst i egen regi ska utökas. Minutscheman ska avskaffas, personalkontinuiteten förbättras och riktlinjen för fast omsorgskontakt ska införas fullt ut.

Göteborgs Stad ska erbjuda attraktiva vård- och omsorgsboenden i hela Göteborg och även erbjuda olika inriktningar. Vid nya upphandlingar bör äldre samt vård- och omsorgsnämnden överväga att helt eller delvis reservera dessa för idéburen sektor. Vid eventuella avvecklingar av boenden ska hyresgästernas bästa prioriteras först. En balans mellan boenden i egen och extern regi ska eftersträvas. Hyresgästerna ska erbjudas meningsfulla aktiviteter och en hälsofrämjande tillvaro, inklusive hög kvalitet på maten inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Utemiljöerna i anslutning till vård- och omsorgsboenden ska bjuda in till samvaro och utevistelse. Hyresgästerna ska ges möjlighet att ha inflytande över sin vardag och sin boendesituation.

Uppdrag:

- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram en plan för att få äldre medarbetare att stanna kvar inom vård- och omsorgsycket, exempelvis genom anpassade uppgifter. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att säkerställa tillgång till delade ytterkläder för personal på vård- och omsorgsboenden. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att öppna en hbtqi-avdelning på ett vård- och omsorgsboende. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur ett system för sammanhållna team för serviceinsatser kan inrättas i egen regi. Återrapporteringen ska ske till äldre samt vård- och omsorgsnämnden.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att i samverkan med AB Framtiden utreda möjligheter att underlätta för seniorer att starta flyttkedjor. Möjligheten att erbjuda flytthjälp för seniorer i behov ska övervägas inom ramen för uppdraget.

Funktionsrätt

Ansvariga nämnder: Alla

Inriktning:

Göteborg ska vara en inkluderande stad där alla kan delta på lika villkor oavsett funktionalitet. För att nå dit måste funktionsrätts- och tillgänglighetsperspektivet inkluderas i alla områden. Nämnden för funktionsstöd har dock ett särskilt ansvar för myndighetsutövning, ge stöd till personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga samt ha dialog med funktionsrättsrörelsen. Då funktionsrättsfrågorna ofta reduceras till funktionsstödsfrågor är det viktigt att ett funktionsrättsperspektiv inkluderas i alla verksamheter.

Den ekonomiska utsattheten är stor för personer med funktionsnedsättning som försörjer sig genom statliga ersättningar. Personer med funktionsnedsättning blir ofta diskriminerade på arbetsmarknaden och riskerar därmed att leva ett helt liv i fattigdom. För att motverka detta ska Göteborgs Stad vara en förebild som arbetsgivare och erbjuda fler praktikplatser, inklusive för elever på anpassad gymnasieskola, och anställningar med olika typer av lönebidrag. Göteborgs Stad ska också i högre grad anställa personer med funktionsnedsättning på ordinarie anställningar. För att fortsätta utveckla den dagliga verksamheten ska möjligheten att göra en reserverad upphandling för idéburna aktörer provas.

Kompetensförsörjning är en av välfärdens största utmaningar. Svårigheter med att rekrytera utbildad personal påverkar arbetsmiljön och kvaliteten i verksamheterna negativt. Nämnden för funktionsstöds arbete med att främja en rimlig arbetsbelastning och förstärka möjligheterna till återhämtning ska fortsätta.

Den fysiska tillgängligheten ska fortsatt förbättras i byggnader, transportmedel och Göteborgs Stads lokaler. Det gäller även allmänna ytor som exempelvis lekplatser, badplatser och parker. Göteborgs Stad ska i samarbete med föreningslivet möjliggöra en bra fritid, ett tillgängligt kulturliv och utveckla nya möjligheter till fritidssysselsättning, inte minst för barn och unga.

På grund av hur domstolar runt om i Sverige har tolkat lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, har stödet till personer med funktionsnedsättning försämrats. Göteborgs Stad ska så långt det är möjligt kompensera för denna utveckling och sträva efter att fatta tillåtande beslut inom befintligt lagrum. Icke biståndsbedömd verksamhet ska användas som komplement för att tillgodose behov av exempelvis miljöombyte och fritidssysselsättning. Insatser ska göras så att även personer med svåra funktionsnedsättningar ska kunna delta på olika typer av aktiviteter.

Uppdrag

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att tillgängliggöra Göteborgs Stads badplatser inom ramen för enkelt avhjälpta hinder. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur Göteborgs Stads kan bli en bättre arbetsgivare för personer med neuropsykiatriska diagnoser. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att införa habiliteringsersättning under semestermånaderna.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att stärka arbetet med biståndslösa och förebyggande insatser riktade till barnfamiljer inom nämndens målgrupp. Återrapporteringen ska ske till nämnden för funktionsstöd.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att införa arbetsskor till personalen i brukarnära verksamheter. Återrapporteringen ska ske till nämnden för funktionsstöd.

Idrott och förening

Ansvariga nämnder: Idrotts- och föreningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, socialnämnderna, exploateringsnämnden

Inriktning:

Föreningslivet spelar en viktig roll som mötesplats för att utveckla sociala relationer och bidra till människors välmående. För många unga är föreningslivet starten på ett livslångt intresse och positivt engagemang. Göteborgs Stad ska värna allas rätt till en meningsfull fritid på ett inkluderande sätt. Idrotten utgör en stor och viktig del av föreningslivet, men det finns även många andra föreningar som bidrar till Göteborg på ett positivt sätt. Aktiviteter för äldre, scouting, delningsekonomi och körsång är exempel på verksamheter som inte kräver stora kommunala anläggningar men som tydligt bidrar till folkhälsan. För att förbättra föreningarnas förutsättningar ska tillräckliga föreningsbidrag och ett starkt praktiskt stöd erbjudas. Särskild hänsyn ska tas till tjejers och kvinnors möjligheter till idrottande och friskvård och till föreningar vars medlemmar bor i utsatta områden. Arbetet med att inrätta och driva fler fritidsbanker ska fortsätta.

Göteborgs Stad ska stötta föreningarna så att de kan bli fler och växa. Göteborgs Stad ska bli bättre på att synliggöra aktiva föreningar och göra det enkelt för göteborgarna att hitta föreningar som matchar deras intressen. Fler ska ges möjlighet till fysisk aktivitet. Som en del i det arbetet ska en digital plattform för Göteborgs idrottsföreningar tas fram. Plattformen ska exempelvis innehålla var föreningarna finns geografiskt, kontaktuppgifter, information om pågående aktiviteter och om de tar emot nya medlemmar.

Att behålla motions- och gymanläggningar i kommunal regi säkerställer god tillgång till prisvärd motion för invånare som vanligtvis inte motionerar. Vid planering av idrottsanläggningar ska inriktningen vara kommunal drift och regi. Anläggningarnas negativa miljö- och klimatpåverkan ska minska. Två nya konstgräsplaner, utöver de som ligger i plan, ska anläggas varav en ska placeras i Kviberg. Anläggningarna ska följa anvisningen avseende konstgräs och mikropplast. Strategin för Göteborgs sim- och badanläggningar ska vara vägledande för utbyggnaden av bad- och simhallar. Konkreta steg ska tas för att hitta en lämplig lokalisering för det planerade områdesbadet i Majorna-Linné.

Idrotts-, förenings- och folkhälsoperspektiven ska inkluderas i all stadsplanering. Det gemensamma åtagandet för idrottslig infrastruktur i form av idrottsplatser, idrottshallar och områden för spontanidrott och utevistelse ska tillgodoses.

Lokalbidraget ska möjliggöra för föreningar att kunna bedriva sin verksamhet långsiktigt, oavsett om hyresvärden är Göteborgs Stad eller annan aktör. Det ska finnas en tydlig kontroll över föreningsbidragen och begränsa riskerna att bidrag betalas ut till föreningar som inte följer beslutade regler. Samtidigt är det viktigt att små föreningar med små bidrag inte belastas onödigt med betungande administrativa krav.

Uppdrag:

- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utöka stödet och anpassa organisationen till att även inkludera föreningar inom delningsekonomin. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrotts- och föreningsnämnden och socialnämnderna får i uppdrag att utreda samordningsansvaret för fritidsbankerna.
- » Socialnämnden Hisingen får i uppdrag att i samverkan med Idrotts- och föreningsnämnden inrätta och driva en fritidsbank inom stadsområde Hisingen.
- » Idrotts- och föreningsnämnden och kulturnämnden får i uppdrag att utreda hur samlokaliseringen av idrott- och kulturverksamheter kan öka där det bedöms lämpligt ur verksamhetssynpunkt.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utreda hur det administrativa stödet till föreningar kan stärkas och arbetssätten förbättras. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att anlägga ytterligare ett utomhusgym där det bäst gynnar folkhälsan. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att införa gratis mensskydd på idrottsanläggningar. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden.
- » Idrott- och föreningsnämnden får i uppdrag att minska miljö- och klimatpåverkan från nyproduktion, ombyggnationer och drift av de anläggningar som nämnden ansvarar för. Minskningarna för övriga byggnader ska vara på samma nivå som de som finns med i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad. Återbrukat material ska användas i högre utsträckning.

Näringsliv

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Business Region Göteborg AB, Göteborgs Hamn AB, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden, miljö- och klimatnämnden, inköps- och upphandlingsnämnden.

Inriktning:

Göteborgs Stad har ett stort intresse av att det lokala näringslivet utvecklas. Jobb skapas, välfärden finansieras och segregationen minskar när företag kan etablera sig i och rekrytera människor från hela Göteborg. I den gröna omställningen och den snabbt växande cirkulära ekonomin är näringslivet och industrin avgörande. För att klara omställningen behövs mer förnybar el. Därför ska Göteborgs Stad aktivt verka för att öka lokal och hållbar el-produktion. För att stötta etableringen av grön industri ska det säkerställas att det finns lämplig mark för industriell produktion och logistikverksamhet. Erfarenheterna från de senaste årens lyckade företagsetableringar ska tillvaratas och användas för att locka fler etableringar och arbetstillfällen till Göteborg. Näringar inom matproduktion och förädling har stor potential att skapa nya jobb och ska stöttas. Ytorna för kommersiell odling ska utökas. Näringslivsperspektivet ska finnas med i stadsplaneringen. För att locka arbetskraft måste Göteborg vara en bra stad för familjer.

Under de senaste årtiondena har beroendet av stora arbetsgivare minskat och näringslivet diversifierats. Den växande tjänstesektorns kärna består av små och medelstora företag, som i vissa fall upplever Göteborgs Stad som svårnavigerad. För att stötta mindre företag och bidra till ökad sysselsättning ska regelverk förenklas, transparens främjas och handläggningstider kortas. Kvinnligt företagande ska stöttas, med särskilt fokus på utsatta områden. Kooperativt och socialt företagande ska också erbjudas stöd.

För företagens fortsatta konkurrenskraft är det avgörande att rätt kompetens kan rekryteras och att bristyrkesproblematik möts med vidareutbildning, validering och generell kompetenshöjning. Göteborgs Stad ska därför, i samverkan med näringslivet, förstärka yrkes- och vuxenutbildningar med fokus på bristyrken.

I det näringslivsstrategiska och näringslivsfrämjande arbetet ska hållbarhet och goda arbetsvillkor genom exempelvis kollektivavtal eller villkor motsvarande kollektivavtal främjas. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program är ett stöd i det arbetet.

Göteborgs Hamn är ett nav för hela Sveriges import och export. Hamnen ska öka volymerna i syfte att återta de marknadsandelar som tappats över tid och vara en aktiv part i den gröna omställningen. Uppföljningen av kraven i koncessionsavtalen för containerhamnen ska öka.

Uppdrag

- » Higab AB får i uppdrag att i samverkan med kulturnämnden och idrotts- och föreningsnämnden tilldela fler hyreskontrakt till sociala företag i Göteborgs Stads lokaler.
- » Business Region Göteborg AB får i uppdrag att utveckla arbetet med industriell symbios i syfte att skapa arbetstillfällen och gynna ett hållbart näringsliv. Återrapporteringen ska ske till Business Region Göteborg AB.
- » Business Region Göteborg AB får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden skapa fler jobb inom gröna näringar och öka självförsörjningsgraden av livsmedel inom ramen för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program.

Turism och evenemang

Ansvarig bolagsstyrelse: Göteborg & Co AB

Inriktning:

För att stärka Göteborg som destination ska både invånare och besökare stå i fokus och fler delar av Göteborg bli besöksmål. Det kräver en medveten marknadsföringsstrategi inom flera verksamhetsområden och som inkluderar alla Göteborgs stadsområden.

Besöksnäringen bidrar till sysselsättning, upplevelser, ekonomisk tillväxt och stadsutveckling. Den fortsatta utvecklingen ska primärt genomföras i linje med Göteborgs Stads program för destinationsutveckling och dess riktning mot att skapa en både ekologiskt och socialt hållbar besöksnäring. De som arbetar i besöksnäringen ska ha bra arbetsvillkor.

Göteborg som destination kännetecknas av både stora och välbesökta evenemang och mer småskaliga, alternativa kultur- och nöjesyttringar. Göteborg ska fortsätta vara en attraktiv destination där dessa två samspelar. Göteborgs Stad ska ge utrymme till alternativa och småskaliga aktörer att pröva nya idéer, koncept och besöksmål, men också bidra genom ett positivt och stöttande bemötande. Administrativa hinder ska undanröjas och tillståndshandläggningen genomföras på ett så enkelt sätt som möjligt. Göteborgs Stad ska ha en positiv inställning till tillfälliga nöjesinitiativ, särskilt under sommarhalvåret.

De stora evenemangen är en styrka. Göteborg ska fortsätta att locka världsartister men också garantera en bredd av andra högkvalitativa och intressanta evenemang. Hållbar infrastruktur för besöksnäringen och särskilt för evenemangen ska eftersträvas i stadsutvecklingen. Rimliga ytor för stora evenemang och elitidrott ska tillgodoses. Därför är utvecklingen av arenorna viktig. Göteborgs Stads arenor behöver upprustas och moderniseras för att stärka attraktiviteten och förbättra förutsättningarna för de som hyr arenorna.

Göteborg har utsetts till världens mest hållbara destination, dessa höga ambitioner ska bibehållas och utvecklas. Göteborgs Stad ska aktivt arbeta för att besökare ska kunna resa till och från Göteborg på ett hållbart sätt genom exempelvis tåg, färja, buss och cykel.

För att fler ska kunna ta del av nöjeslivet och upptäcka Göteborg ska avgiftsfria evenemang arrangeras i offentlig miljö. Utbudet ska utformas så att invånare från hela Göteborg känner sig lockade, exempelvis genom artister som inte annars uppträder i Sverige.

Platsutveckling ska vara en del av destinationsarbetet, exempelvis genom att både centrala och mindre centrala platser används som kultur- och nöjesytor i väntan på mer permanent stadsutveckling. Även lämpliga platser utanför de centrala stadsdelarna kan utvecklas och rymma vissa evenemang, nöjen och kulturinslag. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till framdrift i platsutvecklingen på identifierade platser.

Uppdrag:

- » Göteborg & Co AB får i uppdrag att utreda möjligheten att rabattera inträde till sevärdheter eller evenemang under förutsättning att besökaren rest till Göteborg på ett hållbart sätt. Återrapporteringen ska ske till Göteborg & Co AB.
- » Göteborg & Co AB får i uppdrag att arbeta för tågförbindelser mellan Göteborg och viktiga tågknutpunkter i Europa. Återrapporteringen ska ske till Göteborg & Co AB.

Stadsmiljö

Ansvarig nämnd: Stadsmiljönämnden

Inriktning:

Stadsmiljön är avgörande för att skapa ett attraktivt stadsliv med goda livsmiljöer. Transportbehovet för alla ska tillgodoses samtidigt som luftkvaliteten, bullernivån och trafiksäkerheten förbättras. Arbetet med att sänka bashastigheten och skapa bilfria zoner i närheten av lämpliga skolor med otrygga trafikmiljöer ska intensifieras. Trafikstrategin ska ligga i linje med målen i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad. Trafikstrategins mål för transportslagen ska styra inriktningen för trafikplaneringen och vara överordnad vid målkonflikter.

Vägrafiken ska minska totalt sett samtidigt som andelen resor med kollektivtrafik, cykel och till fots ska öka. Befintliga boendeparkeringar ska bevaras till antalet i den mån det är möjligt utan att det hämmar stadsutvecklingen. Effektiv och billig kollektivtrafik krävs för att fler ska resa kollektivt. Göteborg ska vara pådrivande i förverkligandet av Målbild Koll2035. Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla oavsett funktionalitet. Göteborgs Stad ska arbeta för att begränsa biltrafiken över kommungränsen för att minska utsläppen och förenkla för kollektivtrafiken. Stadsmiljönämnden har en viktig funktion för kollektivtrafikens planering och underhåll. Därför ska samverkan med Göteborgs Spårvägar AB och Västtrafik AB prioriteras. Översynen av olycksdrabbade övergångar i spårvägsnätet ska fortsätta. Innerstaden ska bli utsläppsfri med inspiration från Stadsmiljöplanen. Miljözon klass 3 ska införas stegvis som ett av flera verktyg för att nå miljö- och klimatmålen.

För att fler ska kunna gå och cykla säkert behöver utrymme för fotgängare och cyklister ges hög prioritet. Arbetet med cykelprogrammet för en nära storstad ska påskyndas, där åtgärder för ökat cyklande prioriteras. Med rätt förutsättningar kan fler cykelpendla året om. Mikromobilitetstjänster kan bidra till hållbara transportmönster, men ska regleras för att inte försämra framkomligheten för fotgängare- och cyklister eller orsaka trafikskador. Punktinsatser ska genomföras för att förbättra för cyklister och fotgängare på de platser som är mest olycksdrabbade och där det inkommer många klagomål. Arbetet med bilfria zoner och säkra cykelvägar runt grundskolor ska fortsätta och förstärkas.

Grönområden, parker och offentliga platser i hela Göteborg ska vara tillgängliga och välskötta samt bidra till biologisk mångfald i gröna stråk. Gröna miljöer är viktiga för hälsan, växt- och djurlivet och lokalklimatet. Därför ska de bevaras och utvecklas genom bland annat trädplantering, mer ängs- och våtmarker samt fler betesdjur på Göteborgs Stads marker. Göteborgarnas möjlighet att komma nära vattnet ska säkerställas. Förändringar i gestaltningen av det offentliga rummet ska göras varsamt och ta hänsyn till uppskattade platsernas kulturhistoriska kvaliteter. Säsongsbelysningen i stadskärnan ska förbättras i samverkan med Citysamverkan. I arbetet med att utforma och förbättra Göteborgs stadsmiljöer är god synpunktshantering och medborgardialog centrala.

Uppdrag:

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden påskynda sänkningen av bashastigheten i enlighet med Göteborgs riktlinje för hastighetsgränser.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt för trafikljus med smart detektering för att ge bättre flyt i trafiken och minska utsläppen. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att intensifiera arbetet med att införa parkeringsförbud för delade elsparkcyklar på gång- och cykelbanor och i gångfartsområden. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra ett tvåårigt pilotprojekt för lånecykelsystem i Angered. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med Parkering AB och AB Framtiden kontinuerligt flytta gatu- och markparkering till parkeringsanläggningar.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur fler parkeringsplatser på gator i mellanstaden kan avgiftsbeläggas, exempelvis genom att omvandla avgiftsfri parkering till boendeparkering där behovet finns. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med näringslivet utreda lämpliga områden för att inrätta en miljözon klass 3 för tunga och lätta lastbilar, i syfte att stimulera teknikskifte och få en tydlig positiv miljöeffekt. Detta för att därefter genomföra ett pilotprojekt med denna inriktning.

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att när det köps in och/eller upprättas nya funktionsbyggnader i offentliga miljöer ska dessa hålla hög arkitektonisk kvalitet och ta hänsyn till omgivande bebyggelse. Nämnden ska också ta större hänsyn till kulturhistoriska värden i samband med omdaning och upprustning av offentliga platser och gator. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder utreda hur träråvara från Göteborgs Stads hyggesfria skogsbruk till större andel kan användas inom Göteborgs Stads verksamheter.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utöka arbetet mot invasiva arter. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden arbeta för att öka kröntäckningsgraden och minska andelen hårdgjord yta i de delar av Göteborg där behovet är som störst.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att projektera och bygga plaskdammar i enlighet med förslag i tidigare utredning och förstudie. Nämnden ska återkomma med investeringskostnad till nästkommande budgetunderlag.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utöka antalet fritidsresor inom färdtjänsten. Återrapporteringen ska ske till stadsmiljönämnden.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag inrätta en sommarbadbuss till Delsjöbadet i syfte att öka tillgängligheten.

Stadsutveckling

Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden

Inriktning:

Göteborg är en socioekonomiskt segregerad stad. Stadsutvecklingens syfte är att skapa en levande, blandad, grön, vacker och trygg stad för alla. Göteborgs Stad behöver därför arbeta för hög produktion och planering av bostäder.

"Göteborgs utvidgade innerstad" och AB Framtidens arbete med värdeskapande stadsutveckling ska utgöra grunden för Göteborgs utbyggnad under mandatperioden. Göteborgs Stad ska planera stora områden långsiktigt med fokus på att skapa sammanhållande stråk, bygga en tät stad och omvandla överdimensionerade vägar till stadsgator. Vägtrafiken ska totalt sett minska samtidigt som andelen resor med kollektivtrafik, cykel och till fots ska öka. Stadsplaneringen behöver ge förutsättningar för detta. Inriktningen ska vara att Göteborg ska bli en 15-minutersstad där det mesta som behövs dagligen finns nära bostaden inom 15 minuters gång- eller cykelavstånd. Det ställer krav på yteffektiv stadsplanering. Gröna och blå stråk ska värnas för att skapa hälsofrämjande livsmiljöer, vackra stadsmiljöer och säkra den biologiska mångfalden. Inriktningen i grönplanen, som bland annat innebär närhet till grönska, ska följas. Framdriften av strategin grön och robust stad inom miljö- och klimatprogrammet ska stärkas.

Modernistisk stadsplanering ska undvikas i högsta möjliga mån, exempelvis punkt- och lamellhus utan koppling till gatan. Trädgårdsstad och kvartersstad med sammanbyggda kvarter och levande bottenplan ska premieras i planering och nyproduktion under mandatperioden. Nybyggnation ska i första hand ske på redan exploaterad mark och i nära anslutning till kollektivtrafik. Nya flerbostadshus ska hålla hög arkitektonisk kvalitet, exempelvis genom i klassisk, traditionell arkitektur och moderna landshövdingehus. Nybyggnation ska ta hänsyn till omgivande bebyggelse med hög kvalitet. Mer varierad arkitektur och tilltalande gestaltning är viktiga delar av stadsplaneringen. Värdefulla naturområden ska värnas och inriktningen är att jordbruksmark inte ska bebyggas. Klimatanpassningsarbetet ska påskyndas, i första hand med värdeskapande gröna och blå lösningar.

Stadsbyggnadsnämndens strategiska ansvar är att hålla ihop den framtida stadsutvecklingen. Gullbergsvass och Södra Änggården (Högsbo industriområde), resten av Dag Hammarskjöldsleden, Almanacksvägen och Hjalmar Brantingsgatan är viktiga framtida områden för Göteborg. Planeringen av dessa ska påskyndas för att säkra framtida bostäder. Fokus på hållbar utveckling där invånare inkluderas är central för stadsutvecklingen. Detaljplaneringen ska göras snabbare i möjligaste mån för att minska tiden från planbesked till byggstart.

Uppdrag:

- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att påskynda arbetet med planerna på ny bebyggelse vid Södra Änggården (Högsbo industriområde). Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att påskynda arbetet med planerna på ny bebyggelse vid Gullbergsvass. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att pröva att reglera lägenhetsstorlekar i detaljplan. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att genomföra ett treårigt projekt för att minska handläggningstiden av bostadsanpassningsstödet. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att stärka arbetet med klimatanpassning och det förebyggande arbetet mot översvämningar. Återrapporteringen ska ske till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stads- miljönämnden, exploateringsnämnden, kretslopp- och vatten- nämnden och miljö- och klimatnämnden stärka samarbetet kring vattenfrågor i planering, byggnation, förvaltning och uppföljning för att nå god vattenstatus.

Exploatering och mark

Ansvarig nämnd: Exploateringsnämnden

Inriktning:

Gemensamt ägda tillgångar ska värnas. Därför är inriktningen att mark och fastigheter ska säljas för marknadspris och att exploateringsekonomin ska ge ett överskott. Därigenom kan även planer och projekt som inte kan generera överskott finansieras, exempelvis i ytterområden eller i områden där höga naturvärden ska bevaras. Exploatering genom multifunktionellt byggande frigör resurser till de kommunala verksamheter som bidrar till detta.

Stadsutvecklingen förutsätter ett effektivt nyttjande av den begränsade mark som ligger nära redan utbyggd kollektivtrafik. Fastigheter ska ha många användningsområden för att skapa levande miljöer under större delen av dygnet. Genom att planera yteffektivt kan naturområden och brukbar jordbruksmark sparas. Möjligheter för privat och kommersiell odling ska öka för att möjliggöra mer självförsörjning av livsmedel och skapa ett mer robust livsmedelssystem. Det är av stor vikt att koloniområden inte friköps och görs om till åretruntbostäder.

Det miljöstrategiska arbetet ska stärkas. För att minska de negativa effekterna av nybyggnation ska Göteborgs Stad ställa höga krav på miljöanpassat byggande, både för bostadshus och byggnationer för andra ändamål inklusive byggarbetsplatserna.

Göteborgs Stad ska fortsatt säkerställa att det finns tillräckligt med lämplig mark för industriell produktion och logistikverksamhet. Utbyggnaden av ny industrimark ska ske effektivt, bland annat genom förtätning av redan etablerade industriområden där det är möjligt. Mark ska garanteras för kommunala ändamål, såsom skolor, service och bostäder.

Markanvisningarna ska följa inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Göteborgs Stad ska verka för att öka byggandet av kategoriboenden såsom studentbostäder, trygghetsbostäder och seniorbostäder. För att bygga bort den akuta bostadsbristen ska tillfälliga bostäder byggas där det inte är möjligt att bygga permanenta bostäder. Hänsyn ska tas till ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Göteborgs Stad ska inte anvisa mark till eller planera för vinstutdelande skolor. Markanvisningar för hyresrätter ska öka i områden med en majoritet bostadsrätter och markanvisningar till småhus ska öka.

Den genomsnittliga tiden att få en bostad genom Boplats ska halveras till 3,2 år senast 2030. När marknaden drar ner på byggtakten är det angeläget att AB Framtiden kan säkra framdrift i sina projekt. Exploateringsnämnden ska aktivt bidra till att AB Framtiden har mark för att nå sitt produktionsmål. För att det privata bostadsbyggandet inte ska stanna av ska Göteborgs Stad underlätta för exploatörer att byta upplåtelseform till hyresrätt i de fall det är nödvändigt.

Uppdrag:

- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att markanvisa för minst 500 hyresrätter i områden med en majoritet bostadsrätter. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden får i uppdrag att utöka planeringen av trygghetsbostäder och underlätta för aktörer att konvertera bostäder i befintlig form till trygghets- eller seniorbostäder.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och stadsmiljönämnden ta fram rutiner och ekonomiska incitament för att bevara biologisk mångfald i exploateringsprojekt.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att revidera styrande dokument för arrenden på jordbruksmark för att möjliggöra längre arrendeavtal vid odling. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att utveckla och expandera konceptet stadsnära odling, exempelvis genom att sprida kunskaperna från Angereds gård och utveckla samverkan med AB Framtiden. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att projektera ett stadsdelsväxthus eller liknande verksamhetsform. I uppdraget ingår att säkerställa möjligheten för utomstående aktörer att driva växthuset i ett område där förutsättningarna för snabb framdrift finns. Återrapporteringen ska ske till exploateringsnämnden.

Bostäder och lokaler

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser:

Stadsfastighetsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden,
AB Framtiden, Higab AB

Inriktning:

Till 2026 års slut ska 25 000 bostäder planeras, framför allt genom att påbörja planering för kvartersstad på ytor som sedan tidigare identifierats som lämpliga för bostadsbyggnation.

Det finns stor efterfrågan på hyresrätter med låg hyra. Då det allmännyttiga beståndet finns i centrala och halvcentrala delar av Göteborg kan även de med lägre inkomster bo i nästan alla områden. Inga ombildningar ska genomföras i den kommunala allmännyttan. Blandade bostadsområden ska uppnås genom nyproduktion där fokus ska ligga på den upplåtelseform som saknas i respektive område. Omflyttning för bland annat äldre ska möjliggöras genom uppsökande arbete.

AB Framtiden ska arbeta aktivt för att kunna hålla låga hyror generellt och i nybyggnation. Nya hyror ska löpande jämföras med andra fastighetsägares hyror i jämförbara projekt med målet att AB Framtidens hyror ska hålla ett lägre snitt.

I första hand ska befintliga bostäder och lokaler underhållas och renoveras. Hållbarhet och återbruk ska vara utgångspunkten. AB Framtiden ska planera långsiktigt för underhåll och varsam renovering av det allmännyttiga beståndet. Renoveringsplaneringen ska anpassas för att förhindra renoveringsvräkningar och långsiktigt minimera orimliga hyror. Ett särskilt fokus ska läggas på att underlätta för hyresgästerna vid ökade kostnader

Göteborgs Stad ska aktivt arbeta med att ställa höga krav på miljömässigt byggande och samtidigt hålla låga hyror i nybyggnation, det gäller även boenden med särskild service. Minskad miljöpåverkan kan bland annat åstadkommas med förnybara eller koldioxidreducerade material och en högre andel återbrukat material.

AB Framtiden ska komplettera sitt bestånd med de storlekar och lägenhetstyper som saknas i varje område. Både allmännyttan och ansvariga nämnder ska verka för en ökad andel större lägenheter. 500 småhus ska byggas varje år, primärt med små tomter och i vissa fall med hyresrätt som upplåtelseform. Småhusen ska planeras och byggas i hela Göteborg i anslutning till befintlig infrastruktur och kollektivtrafik.

Försörjningen av bostäder till studenter är viktigt och bör öka. Både nybyggnation och omvandling inom det befintliga fastighetsbeståndet kan användas för att främja studentbostäder.

Göteborgs Stad har länge haft fördröjning i planeringen av välfärdslokaler, idrottslokaler och annan kommunal service. För att kunna producera fler bostäder i centrala och halvcentrala lägen är det viktigt att välfärdsnämnderna får möjlighet att inkomma med synpunkter tidigt. Ny kommunal service ska i högre grad inhysas i multifunktionella fastigheter. För att öka föreningslivets, kulturens och småföretagarnas möjlighet att hyra ska det planeras för lokaler i bottenplan vid nybyggnation där det är möjligt. Göteborgs Stads lokaler ska vara av blandad storlek för att kunna möta föreningslivets varierande behov. Göteborgs Stads riktlinje för hantering och upplåtelse av (skol-)lokaler ska följas i samband med övernattningsverksamhet vid idrottscuper och andra föreningsarrangemang för ungdomar.

Uppdrag:

- » AB Framtiden får i uppdrag att planera att bygga eller hyra ut fler bostäder som studentbostäder i utsatta områden. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.
- » AB Framtiden får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna möjliggöra omflyttning av familjer som är utsatta för hot till andra områden.
- » AB Framtiden får i uppdrag att utreda och implementera hur våldsutsatta hyresgäster, även de som inte uppfyller alla hyresvillkor, kan få en ny bostad inom beståndet. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.
- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att utöka andrahandsuthyrningen av tomställda lokaler till extern part och minimera tiden som Göteborgs Stads lokaler står outnyttjade. Återrapporteringen ska ske till stadsfastighetsnämnden.
- » AB Framtiden får i uppdrag att inrätta minst 150 nya trygghetsbostäder under 2025. Inrättandet ska ske inom befintligt bestånd. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.

- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden prioritera underhåll och renovering av skollokaler och skolors utemiljöer i utsatta områden.
- » Stadsfastighetsnämnden, Higab AB och AB Framtiden får i uppdrag att öka sin antikvariska kompetens i syfte att vårda Göteborgs Stads fastigheters kulturhistoriska värden och minska renoveringskostnaderna i samband med renoveringar.
- » AB Framtiden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett centrallager för återbruk. Uppdraget kan samverkas även med privata företag. Återrapporteringen ska ske till AB Framtiden.

Kultur

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Higa AB

Inriktning:

Kultur och bildning är centralt för människors personliga frihet och utveckling. Kulturen har en viktig roll i demokratin, för samhällets hållbara utveckling och som del av vår gemensamma välfärd. Kulturen ska ge människor möjlighet att frigöra sina tankar och sin skaparkraft genom ökad kunskap och tillgänglighet.

De kommunala kulturinstitutionerna och de fria kulturutövarna är viktiga delar av den kulturella välfärden. Genom museum, bibliotek, teaterscener, kulturhus, musik, dans och film träffas människor med olika bakgrund och ålder från hela Göteborg.

Barn och ungdomars rätt till konst och kultur ska prioriteras. Fler ska få uppleva minst en konst- eller kulturupplevelse per år för att redan tidigt i livet kunna upptäcka och utforska kulturella yttringar. Därför behöver ”KuBo”, kultur för barn och unga, fortsätta utvecklas och stärkas.

Folkbiblioteken är en av Göteborgs Stads mest besökta verksamheter och mötesplatser, därför ska de särskilt värnas. Alla invånare ska ha nära till ett folkbibliotek med generösa öppettider som är anpassade efter göteborgarnas behov. Litteratur och kultur har stor betydelse för den språkliga utvecklingen och sociala gemenskapen. Biblioteken ska göras tillgängliga på ett mer jämlikt sätt, särskilt för att främja läslust.

Göteborgs Stad ska arbeta för en välfungerande kulturell infrastruktur i form av lokaler, ateljéer och stöd till det fria kulturlivet i hela Göteborg. Det fria kulturlivet ska vara öppet och levande för att bidra till att skapa ett Göteborg som fler människor vill bo i och besöka. Det är viktigt att värna samarbetet mellan det offentliga och fria kulturlivet, exempelvis genom att offentliga lokaler tillgängliggörs för kulturutövare och föreningar, att skäligen hyror erbjuds och att mer resurser avsätts till att stötta det fria kulturlivet. Stadsmiljön ska präglas av öppenhet för både planerade och spontana kulturuttryck.

Det lokala kulturarvet ska tillgängliggöras. Genom att uppmärksamma och ge människor kunskap om den lokala kulturhistorien skapas sammanhållning och gemenskap mellan människor, oavsett ursprung och bakgrund. Kulturhistoriskt intressanta platser och miljöer ska vara lätta att besöka.

Uppdrag:

- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att ge förslag på hur Göteborgs Stad kan möta kulturarbetares och föreningslivets behov av verksamhetslokaler. Uppdraget ska undersöka nya och befintliga lösningar samt se över möjligheter till samnyttjande.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att säkerställa att besökare enkelt kan få reda på vilka kulturarrangemang som erbjuder syntolkning. Återrapporteringen ska ske till kulturnämnden.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser inom tillståndshantering, fastighet och besöksnäringsen undanröja hinder och ta fram åtgärder för ökad filmproduktion i Göteborg.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att utveckla och utöka konceptet meröppet på Göteborgs Stads bibliotek. Återrapporteringen ska ske till kulturnämnden.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning

Ansvarig nämnd: Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Inriktning:

Tillgång till arbete är grundläggande för både individen och samhället. Fler göteborgare ska stöttas till självförsörjning och studier. För de som står långt ifrån arbetsmarknaden behövs en variation av vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder. Antalet hushåll med egen försörjning ska öka. Socioekonomisk tillhörighet, etnisk bakgrund, kön och funktionalitet påverkar möjligheten att få ett arbete. Göteborgs Stad ska arbeta för att motverka dessa ojämlikheter.

Kompetensförsörjningen är avgörande för Göteborgs Stad. Genom samverkan och nytänkande ska antalet jobb bli ännu fler. Omställning och yrkesväxling för att fler ska söka jobb inom bristyrken i välfärden ska erbjudas. Göteborgs Stads kompetenscenter har en viktig funktion för att invånare i behov av ekonomiskt bistånd ska minska. Riktade arbetsmarknadsinsatser ska fokusera på unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Samtliga utbildningar ska vara inkluderande och tillgängliga. Alla, oavsett kön, ska uppmuntras till icke-stereotypa yrkesval. Särskilt fokus ska läggas på att stötta arbetslösa vårdnadshavare till sysselsättning, bland annat genom konceptet "Fler föräldrar i arbete". Ferie- och extrajobb till unga ska erbjudas.

Vuxenutbildning, svenska för invandrare (SFI) och andra utbildningar i svenska är avgörande för nyanländas möjligheter till arbete. Svenskundervisning ska erbjudas så tidigt som möjligt genom bland annat yrkesutbildning med modersmålsstöd. Kombinationer av arbetsmarknadspolitiska insatser, vuxenutbildning och flexibelt språkstöd ska användas.

Göteborgarna ska ges goda möjligheter att kunna komplettera sin gymnasiebehörighet genom vuxenutbildningen. Insatser behövs för den grupp av unga som av olika skäl har svårt att tillgodogöra sig gymnasiestudier men vars bidrag och kompetens behövs på arbetsmarknaden. Fler åtgärder behövs också för att ge unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bättre förutsättningar till arbete och sysselsättning.

Klimatomställningen, industriell utveckling och nyetablering av företag skapar behov av nya kompetenser. Vuxenutbildningen ska, i dialog med näringslivet, bidra till att utbilda rätt kompetens för att stärka omställningen. Detta är viktigt för att behålla och attrahera nya företag och ge fler möjligheter till egen försörjning och goda livschanser.

Uppdrag:

- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att ge förslag på hur unga som fyllt 20 år och som inte har förankring alternativt begränsad förankring på arbetsmarknaden, kan följas upp och stöttas i syfte att minska ungdomsarbetslösheten. Återrapporteringen ska ske till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att stärka samverkan med näringslivet, framförallt industrin, kring lärlingsplatser samt kombinerade arbets- och studieplatser. Återrapporteringen ska ske till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Inköp och upphandling

Ansvarig nämnd: Inköps- och upphandlingsnämnden

Inriktning:

Göteborgs Stad ska ställa långtgående miljömässiga, sociala och etiska krav vid upphandling för att sänka kostnaderna och bidra till social och ekologisk hållbarhet. Inköpsprocessen ska präglas av cirkularitet och minimal påverkan på miljö och klimat. Dessa principer ska tillämpas av alla upphandlande aktörer och inkluderas i avtalen. Energi- och resurseffektiviteten ska förbättras genom minskad konsumtion, förlängning av produkters livslängd, mer samnyttjande, effektivare inköpssamordning, samordnad varudistribution och höjd beställarkompetens. Kategoristyrningsmodellen ska implementeras fullt ut i alla verksamheter. Ramavtalen ska nyttjas i hög grad av både nämnder och bolagsstyrelser.

Kraven vid upphandling ska följas upp, även hos underleverantörer. Aktörer som inte följer avtal ska uteslutas i enlighet befintliga rutiner. Göteborgs Stad ska säkerställa att inköp och upphandlingar inte leder till löne- eller villkorsdumpning för arbetstagare och nuvarande praxis på området ska fortsatt utmanas. Dialog ska föras med fackförbunden för att förbättra avtalen kopplade till arbetsmiljö. Inköps- och upphandlingsnämndens arbetsplatskontroller ska utökas och fokusera på riskbranscher. Kompetensen att identifiera utnyttjande av arbetskraft ska öka och Göteborgs Stads projektledare ska stödjas i att agera på arbetsplatskontrollernas slutsatser.

Andelen ekologisk och närproducerad mat ska öka till minst 60 procent 2026 och 80 procent 2030. Den fisk som Göteborgs Stad upphandlar ska vara miljömärkt och inte bottenråladd. Kött ska vara ekologiskt eller naturbeteskött och uppfylla svenska djurskyddskrav inklusive kors rätt till utomhusbete. Om ekologiskt kött som följer svenska djurskyddsregler inte finns att tillgå ska tillfälligt undantag medges där djurskyddsregler prioriteras. Beställarkompetensen i Göteborgs Stad behöver utvecklas gällande inköpsens samlade miljöpåverkan och hur olika hållbarhetsaspekter samspelar med den biologiska mångfalden. Samtliga konferenser som anordnas av Göteborgs Stad ska erbjuda vegetarisk kost som förstahandsalternativ och kött eller fisk som andrahandsalternativ.

Göteborgs Stad ska ge företag av olika storlek möjlighet att leverera produkter och tjänster samt ha nära dialog med samhällsengagerade leverantörer. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stödja nämnder och bolagsstyrelser att utveckla sin upphandling så att den bidrar till samhällsnytta.

Detta kan ske exempelvis genom att idéburen sektor och sociala företag inkluderas, fler reserverade upphandlingar, att nya jobb skapas eller att företag på annat sätt tar socialt och miljömässigt ansvar.

Uppdrag:

- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att rådgöra med kollektivavtalsägande parter om rimlig prisnivå och lönenivå när krav ställs på kollektivavtalsliknande villkor i upphandling. Återrapporteringen ska ske till inköps- och upphandlingsnämnden.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att agera utifrån gällande rättsläge för att hitta de metoder som innebär att Göteborgs Stad kan fortsätta testa krav på kollektivavtal i lämpliga bygg- och anläggningsprojekt. Uppdraget ska genomföras i samverkan med relevanta nämnder och bolagsstyrelser.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda och införa en begränsning av antalet underleverantörer samt antalet led av underleverantörer inom Göteborgs Stads bygg- och anläggningsprojekt.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att utöka arbetet med arbetsplatskontroller. Återrapporteringen ska ske till inköps- och upphandlingsnämnden.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med övriga nämnder och bolagsstyrelser löpande ta bort livsmedel som inte är ekologiska ur avtalen inom de produktkategorier där det finns en god tillgång på ekologiska produkter.
- » Grundskolenämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, Got Event AB och Liseberg AB får i uppdrag att öka andelen ekologisk mat för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet. 2026 ska andelen ekologisk mat vara minst 60 procent.
- » Göteborgs Stads Leasing AB får i uppdrag att i samverkan med inköps- och upphandlingsnämnden genomföra en förstudie för att bygga upp en mindre samlastningsfunktion för varutransporter. Syftet är att stärka krisberedskapen och möjliggöra inköp från mindre leverantörer.
- » Kommunstyrelsen och inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att utarbeta och införa ett kommungemensamt arbetssätt för hur inköpskostnader ska redovisas av nämnder och bolagsstyrelser.

- » Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.

Ekonomi

Det ekonomiska läget ser enligt augustis skatteprognos något ljusare ut 2025 än de två senaste åren. Detta tack vare ökade skatteintäkter, minskad inflation och sjunkande räntor. Samtidigt har den tidigare generella kostnadsökningen skapat stora behov som innebär fortsatta ekonomiska svårigheter. En svagare befolkningsutveckling än föregående år medför även utmaningar för välfärdens långsiktiga finansiering. Dessutom leder regeringens uteblivna satsningar till negativa effekter för Göteborgs Stads ekonomi. Användning av resultatutjämningsreserven och en hög utdelning från bolagskoncernen skyddade skolan och omsorgen från stora nedskärningar under 2024. Detta innebär dock att över 900 miljoner kronor i tillfälliga finansieringslösningar måste hanteras under det kommande året. Sammantaget innebär det att utrymmet för stora satsningar är begränsat under 2025.

Göteborgs Stads budget tar ansvar för Göteborg och dess invånare. Verksamheternas budgetramar räknas upp enligt prisindex för kommunal verksamhet som Sveriges kommuner och regioner beräknar. Nämnder inom utbildning och omsorg justeras för befolkningsförändringar. En riktad besparing på ledningsarbete, marknadsföring och administration ska genomföras för att omfördela resurser till verksamheter som gör skillnad för göteborgarna. Budgeten säkrar välfärden och miljöarbetet genom både generella budgettillskott och riktade satsningar för Göteborgs Stads verksamheter. Göteborgs Stads ekonomi ska även stärkas framåt genom att bland annat oansvariga privatiseringar och marknadssystem avskaffas.

Denna budget prioriterar mellan de stora behov som finns i Göteborgs Stads verksamheter. Inflationen har lämnat efter sig ett högt kostnadsläge vilket inte fullt ut kan kompenseras för. Genom en omfattande budgetberedning har satsningar och kompensationer för kostnader vägts mot varandra för att i ett fortsatt svårt ekonomiskt läge kunna prioritera välfärden och klimatomställningen.

God ekonomisk hushållning

Göteborgs Stad behåller sitt ekonomiska regelverk som bland annat reglerar att överskottet ska upprätthålla ett snitt om minst två procent under en tioårsperiod. På grund av de stora överskott som gjorts under de senaste åren finns det utrymme för Göteborgs Stad att budgetera för lägre överskottsnivåer under en tid framöver. Det möjliggör rimliga planeringsförutsättningar för de offentliga verksamheterna i ett ekonomiskt utsatt läge.

Resultatmål

Resultatmålet på två procent i genomsnitt under rullande tioårsperiod uppnås med årets budget. Den senaste tioårsperioden har Göteborgs Stad haft överskott vilket gör att det tioåriga snittet är 4,7 procent. Det budgeterade resultatet för 2025 är 650 mnkr vilket är under två procent för det enskilda året men i linje med riktlinjen då det tioåriga snittet är långt över målvärdet.

Resultatutjämningsreservens (RUR)

Skatteunderlagets utveckling är relativt god och överstiger det tioåriga genomsnittet. Därmed planeras inte reserven att nyttjas under 2025.

Resultatreserven (RER)

Ny lagstiftning möjliggör från 2024 att avsätta pengar i en resultatreserv (RER), som på sikt kommer ersätta resultatutjämningsreserven (RUR). Avsättning till resultatreserven kan tidigast göras i samband med bokslutet 2024. Resultatutjämningsreserven och resultatreserven kan båda vara tillgängliga under en övergångsperiod där RUR bedöms kunna användas främst för minskade skatteintäkter och RER för tillfälliga ökade kostnader.

Egenfinansieringsgrad investeringar

Investeringarna ökar, dock i något långsammare takt än vad som är budgeterat. Det är avgörande att nödvändiga investeringar i infrastruktur, bostäder, välfärdslokaler och klimatåtgärder faktiskt blir av och bidrar till Göteborgs Stads utbyggnadsplaner. Det är samtidigt viktigt att hålla en egenfinansieringsgrad enligt målet i samband med att investeringarna ökar för att inte kapitaltjänstkostnaderna ska hota välfärdens långsiktiga finansiering.

Egenfinansieringsgrad exploateringar

Historiska utfall och nominerade exploateringsvolymen pekar fortsatt på en självfinansieringsgrad som överstiger målet för samtliga år under hela planeringshorisonten. Även framöver kommer det behöva vara en balans av ekonomiska vinst- och förlustprojekt för att kunna bibehålla en nivå som är fullt ut egenfinansierad över tid.

Soliditet

Soliditeten är fortsatt över målvärdet. Det beror framför allt på de stora överskotten som skapats de senaste åren men också på grund av investeringar som av olika skäl inte genomförts enligt plan. Att investeringar senareläggs är inte ovanligt men det innebär också att behovet av lokaler, anläggningar och infrastruktur inte tillgodoses i tid. Därför behöver både investeringsstyrningen och framdriften bli bättre.

Sammanställning god ekonomisk hushållning

Målvärden enligt budgetförslag för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Resultatets andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	1,5%	2,2%	2,3%
Egenfinansieringsgraden av investeringar	48%	50%	53%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	100%	100%	100%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Budgetförslagets utfall på de långsiktiga inriktningarna för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Resultat bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	4,4%	4,3%	3,8%
Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent	63%	62%	59%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	100%	100%	100%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Pris- och lönekomensation

Nämndernas ramar har räknats upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV), vilket för 2025 är 0,2 procent enligt Sveriges kommuner och regioners beräkningar i augusti 2024. Den låga uppräkningsberäkningen beror på att de två senaste årens kraftiga ökning för avsättningar till pensioner nu är tillbaka på mer normala nivåer. Inkluderat de minskade kostnaderna för pensioner så motsvarar indexhöjningen 3,5 procent för Göteborgs Stads nämnder.

Utdelning

För år 2024 budgeterades en utdelning på 750 miljoner kronor för att hantera de stora kostnadsökningarna i kommunen och för att skydda välfärden. För 2025 budgeteras utdelningen att sjunka till 350 miljoner kronor. En fortsatt relativt hög utdelning är nödvändig i den ansträngda ekonomiska situation som Göteborg och omvärlden befinner sig i. Samtidigt kommer investeringar i bolagssektorn behöva ske för att kunna genomföra den gröna omställningen. Under många år har bolagen gjort stora överskott och har förhållandevis högt eget kapital. Detta innebär att det finns möjlighet att tillfälligt göra ett uttag även 2025. Från år 2026 är bedömningen att utdelningen kommer vara 150 miljoner kronor.

Investeringar i nämnder

Kapitaltjänstkostnaderna för den skattefinansierade delen av kommunen prognostiseras att öka kraftigt framåt. För att minska risken att allt större del av välfärdens finansiering går till kapitaltjänstkostnader så ska investerade nämnder inför ordinarie budgetprocess värdera investeringar. Nämnderna ska redogöra för hur kostnader för kommunens investeringar och därmed även kommande kapitaltjänstkostnader kan minska genom prioriteringar, ändrade riktlinjer, minskade kostnader eller ökande intäkter.

Avkastning i kommunalt ägda bolag

I bolagsstyrelsernas ägardirektiv framgår att avkastningen ska vara i nivå med jämförbara bolag i samma bransch. Avsteg från detta ska vara tydligt motiverade mot övriga delar i ägardirektiven inom den sociala och ekologiska dimensionen som kan påverka avkastningen. Detta är för att bolagens ekonomiska värde ska värnas och en framtida avkastning säkerställas.

Skattesats och taxor

Skattesatsen är oförändrad 21:12 per skattekrone. Förändringar av avgift- och taxemodeller för olika verksamheter som hanteras av kommunfullmäktige ska i första hand beslutas i ordinarie budget och vid särskilda skäl i kompletteringsbudget.

Eget kapital

Nämnderna kan under 2025 hemställa till kommunstyrelsen om att använda eget kapital. Beslut om användning av eget kapital tas av kommunstyrelsen i samband med kompletteringsbudgetarna.

Internränta

Internräntan fastställs till 2,25 procent för 2025 vilket är samma som 2024.

Budgetprocessen

Ärenden som påverkar den övergripande ekonomin, styrning eller Göteborgs Stads budget ska hänvisas till ordinarie budgetprocess. Det innebär att ärenden och tillhörande beslut ska hänskjutas till ordinarie budget eller till en kompletteringsbudget om ärendet så kräver.

Kommunstyrelsen ska vid tre tillfällen under 2025 besluta om kompletteringsbudget. Med anledning av detta ges kommunstyrelsen delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera Göteborgs Stads budget. Detta under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell beskaffenhet att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut. Om inte synnerliga skäl föreligger ska eventuella hemställningar från nämnder och bolagsstyrelser göras på sådant sätt att de kan värderas i underlagen för kompletteringsbudget eller ordinarie budget.

Centrala avsättningar

I Göteborgs Stads budget finns ett antal centrala avsättningar för att hantera gemensamma risker och kostnader som berör flera nämnder. Avsättningarna används efter beslut i kommunstyrelsen och/eller avrop vilket specificeras i den ekonomiska sammanställningen. På grund av att risker och kostnader kan ändras under året bemyndigas kommunstyrelsen att fritt förvalta de centrala avsättningarna. Här följer ett urval av centrala avsättningar.

Investeringsrelaterade kostnader i samband med ny- och ombyggnationer

En särskild avsättning görs för att delfinansiera evakuering- och omställningskostnader i samband med ny- och ombyggnationer av lokaler. Stadsfastighetsnämnden hanterar denna avsättning för att göra avrop för dessa kostnader.

Riskreserv för investeringsrelaterade kostnader

En särskild riskreserv för liknande ändamål skapas för idrotts- och föreningsnämnden, stadsmiljönämnden, kretslopp- och vattennämnden och exploateringsnämnden. Dessa nämnder har utöver riskreserven även ett grundbelopp i sina ramar för investeringsrelaterade kostnader.

Allmän ekonomisk reserv

En ekonomisk reserv avsätts centralt för att bland annat hantera nämndernas användning av eget kapital, möjlig ökning av kostnader för ekonomiskt bistånd, väderberoende åtgärder och andra oplanerade kostnader som inte kunnat förutses i budgetprocessen.

Driftskostnader

Centrala avsättningar görs för avrop av nämnder vars anläggningar tas i drift under året.

Kapitalkostnader för investeringar

Kapitalkostnader för de nämnder som finansieras med kommunbidrag har lagts kommuncentralt och avropas månadsvis av berörda nämnder.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att föreslå en reviderad modell för nämnder som idag får kompensation för befolkningsförändringar som bättre tar hänsyn till den omställningstid som krävs i samband med expansion och avveckling. Syftet är att skapa bättre planeringsförutsättningar för dessa nämnder. Återrapportering ska ske till förutsättningar för budget 2026.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med stads- miljönämnden erbjuda gröna obligationer inom biologisk mångfald.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn och föreslå tillägg till resursfördelningsmodellen i syfte att bättre omhänderta kostnader kopplat till kriminalitet i resursfördelningsmodellen för socialnämnderna. Hänsyn ska tas till stadsområdenas demografi och andra relevanta variabler. Återrapporteringen ska ske till förutsättningar för budget 2026.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen föreslå hur risker och kostnader för vinterväghållningen kan hanteras. Syftet är att minska inverkan på stadsmiljönämndens ordinarie verksamhet. Återrapporteringen ska ske till förutsättningar för budget 2026.

Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter exklusive realisationsvinster	11 208 300	11 454 800	11 607 400
Realisationsvinster	650 000	750 000	800 000
Verksamhetens kostnader	-51 635 400	-52 953 400	-54 667 400
Avskrivningar	-2 700 000	-2 900 000	-3 100 000
Verksamhetens nettokostnader	-42 477 100	-43 648 600	-45 360 000
Skatteintäkter	38 285 000	40 269 000	42 324 000
Generella statsbidrag och utjämning	4 762 000	4 573 000	4 304 000
Finansiellt netto exklusive utdelning	-269 900	-344 900	-340 300
Utdelning	350 000	150 000	150 000
Årets resultat	650 000	998 500	1 077 700

Balanskravsutredning (tkr)	2025	2026	2027
Årets resultat (ovan)	650 000	998 500	1 077 700
Avgår samtliga realisationsvinster	-650 000	-750 000	-800 000
Årets balanskravsresultat före ianspråktagande/avsättning till resultatutjämningsreserv	0	248 500	277 700
Medel till resultatutjämningsreserv			
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	0	248 500	277 700

Resultatutjämningsreserv (tkr)	2025	2026	2027
Ingående balans	5 273 000	5 273 000	5 273 000
Medel till RUR	0	0	0
Medel från RUR	0	0	0
Utgående balans	5 273 000	5 273 000	5 273 000

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2025	2026	2027
Anläggningstillgångar	117 425 171	124 940 171	132 876 171
<i>varav materiella</i>	<i>56 010 171</i>	<i>59 156 171</i>	<i>62 268 171</i>
<i>varav finansiella</i>	<i>61 415 000</i>	<i>65 784 000</i>	<i>70 608 000</i>
Omsättningstillgångar	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Summa tillgångar	129 925 171	137 440 171	145 376 171

Eget kapital, avsättningar och skulder (tkr)	2025	2026	2027
Eget kapital	36 910 000	37 908 500	38 986 199
<i>varav årets resultat</i>	<i>650 000</i>	<i>998 500</i>	<i>1 077 700</i>
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>	<i>5 273 000</i>	<i>5 273 000</i>	<i>5 273 000</i>
Avsättningar	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Långfristiga skulder	64 015 171	69 531 671	75 389 972
Kortfristiga skulder	23 000 000	24 000 000	25 000 000
Summa skulder	87 015 171	93 531 671	100 389 972
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	129 925 171	137 440 171	145 376 171

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (tkr)	2025	2026	2027
Löpande verksamhet			
Årets resultat	650 000	998 500	1 077 700
Ej likviditetspåverkande poster	2 250 000	2 450 000	2 650 000
Kassaflöde löpande verksamhet	2 900 000	3 448 500	3 727 700
Investerings			
Investeringar (netto)	-4 848 000	-5 596 000	-5 762 000
Förändring likvida medel investering	-4 848 000	-5 596 000	-5 762 000
Finansiering			
Nyupplåning	7 435 000	6 516 500	6 858 300
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-5 487 000	-4 369 000	-4 824 000
Delsumma finansiering	1 948 000	2 147 500	2 034 300
Årets kassaflöde	0	0	0

Kommuncentralt

Kommuncentrala intäkter (tkr)		2025
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning		
Kommunalskatt 21:12		38 285 000
Summa skatteintäkter		38 285 000
Kommunalekonomisk utjämning med mera		
Inkomstutjämning		3 590 000
Kostnadsutjämning		-1 675 000
Regleringsbidrag/avgift		1 436 000
LSS-utjämning		396 000
Fastighetsavgift		1 015 000
Summa kommunalekonomisk utjämning med mera		4 762 000
Summa skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning		43 047 000
Övriga kommuncentrala intäkter		
Statsbidrag maxtaxa		90 000
Finansiering VGR Stadsteatern		58 300
Inkontinenshjälpmedel		12 000
Tomträttsintäkter		492 000
Schablonmedel flyktingmottagning		156 000
Summa övriga kommuncentrala intäkter		808 300
Reavinster (medräknas ej i balanskravsresultatet)		
Reavinster exploateringsverksamhet		550 000
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar		100 000
Summa reavinster		650 000

Kommuncentrala kostnader

Beredskap för särskilda ändamål (tkr)

Allmän reserv för oplanerade kostnader, hanteras av kommunstyrelsen	246 000
Beredskap ökade kostnader justeringar enligt finansieringsprincipen	12 400
Kommuncentral riskpost investeringsrelaterade driftskostnader	26 200
Beredskap fördelning statliga medel schablonmedel	36 000

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål (tkr)

Revisorskollegiet	43 753
Indexering infrastrukturella avsättningar	3 500
Bidrag politiska partier	33 694
Lindholmen science park grundfinansiering (aktieägartillskott)	3 000
Lindholmen science park Visual Arena	3 200
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500
Win Win Gothenburg sustainability award	1 500
Kommunövergripande avgifter	65 685
Räddningstjänsten brandvatten	4 365
Medlemsavgift Räddningstjänsten	408 800
Pensioner räddningstjänsten	92 200
Stärkt klimatanpassning	10 000
Samordningsförbundet	15 375
Pensionskostnader	2 935 000
Finansiering via intern pensionsavgift (nämnder)	-1 780 000
Arenauppdraget	10 000
Kapitalkostnader (regleras månadsvis via av berörda nämnder)	930 000
Förstärka arbetet med Jämlikt Göteborg	3 000
Avsättning för arbetstidsinnovationer	30 000
Avsättning för gränssnittsärenden	10 000
Avsättning för Kulturhuset Vingen	4 000

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/ bolagsstyrelser

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/bolagsstyrelser (tkr)

Medel som hanteras genom beslut av miljö- och klimatinämnden

Klimatkontrakt	700
----------------	-----

Medel som hanteras genom redovisning i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter

Etablera förutsättningar för AI	5 000
Extern visselblåsarfunktion	700
Personal-/kompetensförsörjning	15 500
Krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder	15 000

Trygghetspaket

LOV 3 områden (avropas kommunstyrelsen)	34 000
Förstärkt kamerabevakning (avropas stadsmiljönämnden)	5 000
Samverkanslokaler (avropas kommunstyrelsen och socialnämnden Centrum)	2 000
Trygghetsreserv för oplanerade kostnader (avropas kommunstyrelsen)	15 000

Medel som hanteras genom beslut av kretslopp- och vattennämnden

Dagvatten och skyfall	11 000
Kretslopp och vatten västsvenska paketet	2 000
Skattekollektivets eventuella övertagande av ekonomiskt ansvar för nedlagda deponier	1 000
Driftskostnader tillkommande anläggningar (skyfall)	300
Kapitalkostnader skyfall	1 200

Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden

Enkelt avhjälpta hinder	10 000
Citysamverkan	1 000
Säsongsbelysning samfinansierad inom Citysamverkan	2 000

Medel som hanteras genom beslut av socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden

Fritidsbanker	13 000
---------------	--------

Medel som hanteras genom beslut av utbildningsnämnden, grundskolenämnden och stadsmiljönämnden

Sommarlovskort	33 000
----------------	--------

Medel som hanteras genom beslut av socialnämnden Centrum

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/bolagsstyrelser (tkr)	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	3 000
Medel som hanteras genom beslut av socialnämnden Hisingen	
Finansiering brandoffrens anhörigförening	1 000
Medel som hanteras genom beslut av exploateringsnämnden	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	17 000
Medel som hanteras genom beslut av kulturnämnden och förskolenämnden	
Alfons Åbergs kulturhus	2 000
Medel som hanteras genom beslut av utbildningsnämnden och grundskolenämnden	
Säkerställa tillgång till gratis mensskydd på alla kommunala skolor från högstadiet och upp till gymnasiet.	5 000
Medel som hanteras genom beslut av idrotts- och föreningsnämnden	
Driftskostnader tillkommande anläggningar	20 500
Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden	
Driftskostnader tillkommande anläggningar	44 660
Medel som hanteras genom beslut av kulturnämnden	
Driftskostnader tillkommande anläggningar	5 400
Medel som hanteras genom beslut av stadsfastighetsnämnden som fördelar medlen mellan berörda nämnder	
Evakuerings- och omställningskostnader	113 000
Medel som hanteras genom beslut i socialnämnderna	
Förstärka kvälls-, helg- och lovaktiviteter	8 000
Summa kommuncentrala kostnader för särskilda ändamål	3 536 173

Finansiella kostnader och intäkter

Finansiella kostnader och intäkter (tkr)

Utdelning

Allmän utdelning	350 000
------------------	---------

Summa utdelning	350 000
------------------------	----------------

Koncernbanken

Ränteintäkter bolag	1 367 100
---------------------	-----------

Räntekostnader	-1 631 000
----------------	------------

Övriga finansiella poster	-6 000
---------------------------	--------

Finansiellt netto kommunen exklusive utdelning	-269 900
---	-----------------

Internränta nämnder	960 500
---------------------	---------

Resultat koncernbanken	690 600
-------------------------------	----------------

Kommunbidrag nämnder

Kommunbidrag nämnder (tkr)	2025
Exploateringsnämnden	135 030
Förskolenämnden	5 141 520
Grundskolenämnden	10 208 570
Idrotts- och föreningsnämnden	602 100
Inköps- och upphandlingsnämnden	5 050
Kommunledningen	397 780
Kretslopp- och vattennämnden	-
Kulturnämnden	735 560
Miljö- och klimaternämnden	142 950
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	844 720
Nämnden för demokrati- och medborgarservice	122 750
Nämnden för funktionsstöd	5 739 090
Nämnden för Intraservice	38 220
Stadsbyggnadsnämnden	273 750
Stadsfastighetsnämnden	-
Stadsmiljönämnden	1 602 160
Socialnämnden Nordost	1 828 140
Socialnämnden Centrum	1 394 350
Socialnämnden Sydväst	861 620
Socialnämnden Hisingen	1 325 120
Utbildningsnämnden	2 772 210
Valnämnden	12 630
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	6 836 360
Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter	
Arkivnämnden	25 050
Business Region Göteborg AB	47 660
Stadsbyggnadsnämndens transfereringar	68 000
Göteborg & Co AB	134 360
Socialnämnden Centrum studieförbunden	29 200
Överförmyndarnämnden arvoden	35 680
Totalt kommunbidrag nämnder	41 359 630

Investeringar nämnder (mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Idrotts- och föreningsnämnden					
Investeringar brutto idrotts- och föreningsnämnden	-600	-800	-1 050	-1 350	-1 450
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-400</i>	<i>-600</i>	<i>-950</i>	<i>-1 200</i>	<i>-1 200</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-200</i>	<i>-200</i>	<i>-100</i>	<i>-150</i>	<i>-250</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto idrotts- och föreningsnämnden	-600	-800	-1 050	-1 350	-1 450
Kretslopp- och vattennämnden					
Investeringar brutto vatten- och avlopp	-1 450	-1 650	-1 700	-1 800	-1 750
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-1 000</i>	<i>-1 050</i>	<i>-1 000</i>	<i>-1 100</i>	<i>-1 000</i>
<i>varav reinvestering</i>	<i>-450</i>	<i>-600</i>	<i>-700</i>	<i>-700</i>	<i>-750</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto vatten- och avlopp	-1 450	-1 650	-1 700	-1 800	-1 750
Investeringar brutto avfall	-52	-102	-52	-13	-10
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-50</i>	<i>-100</i>	<i>-50</i>	<i>-12</i>	<i>-9</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-2</i>	<i>-2</i>	<i>-2</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto avfall	-52	-102	-52	-13	-10
Investeringar brutto skattefinansierade åtgärder	-36	-44	-60	-60	-60
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-36</i>	<i>-44</i>	<i>-60</i>	<i>-60</i>	<i>-60</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto skattefinansierade åtgärder	-36	-44	-60	-60	-60
Investeringar brutto Tekniskt vatten	-90	0	0	0	0
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-90</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Investeringsinkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeringar netto Tekniskt vatten	-90	0	0	0	0
Investeringar netto kretslopp- och vattennämnden	-1 628	-1 796	-1 812	-1 873	-1 820

Investeringar nämnder (mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Stadsfastighetsnämnden					
Investeringar brutto stadsfastighetsnämnden	-3 020	-3 200	-3 200	-3 100	-3 200
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-1 860</i>	<i>-2 000</i>	<i>-1 950</i>	<i>-1 900</i>	<i>-1 950</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-1 160</i>	<i>-1 200</i>	<i>-1 250</i>	<i>-1 200</i>	<i>-1 250</i>
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Investeringar netto stadsfastighetsnämnden	-3 020	-3 200	-3 200	-3 100	-3 200
Exploateringsnämnden					
Investeringar brutto exploateringsnämnden	-850	-950	-1 000	-1 300	-1 550
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-850</i>	<i>-950</i>	<i>-1 000</i>	<i>-1 300</i>	<i>-1 550</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeringsinkomster	300	300	350	500	550
Investeringar netto exploateringsnämnden	-550	-650	-650	-800	-1 000
Stadsmiljönämnden					
Investeringar brutto stadsmiljönämnden	-1 200	-1 500	-1 400	-1 100	-1 200
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-600</i>	<i>-700</i>	<i>-800</i>	<i>-500</i>	<i>-400</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-600</i>	<i>-800</i>	<i>-600</i>	<i>-600</i>	<i>-800</i>
Investeringsinkomster	150	50	50	0	0
Investeringar netto stadsmiljönämnden	-1 050	-1 450	-1 350	-1 100	-1 200
Totalt kommunen					
Investeringar brutto	-7 298	-8 246	-8 462	-8 723	-9 220
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>-4 886</i>	<i>-5 444</i>	<i>-5 810</i>	<i>-6 072</i>	<i>-6 169</i>
<i>varav reinvesteringar</i>	<i>-2 412</i>	<i>-2 802</i>	<i>-2 652</i>	<i>-2 651</i>	<i>-3 051</i>
Investeringsinkomster	450	350	400	500	550
Investeringar netto	-6 848	-7 896	-8 062	-8 223	-8 670

Exploateringsvolym (mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Exploateringsnämnden					
Exploateringsutgifter	-975	-1 235	-1 500	-1 645	-975
Exploateringsinkomster	1 225	1 750	1 550	2 220	1 280
Exploateringsnetto	250	515	50	575	305
Kretslopp- och vattennämnden					
Utgifter utbyggnad VA	-140	-150	-150	-150	-150

